

PROVEDBENI PROGRAM GRADA OMIŠA

IMPRESSUM

Nositelj izrade

Grad Omiš

Trg kralja Tomislava 5, 21 310 Omiš

Izrađivač

Urbanex

Boktuljin put 26, 21 000 Split

Vlaška 95, 10 000 Zagreb

prosinac 2021.

KLASA: 302-02/21-01/02

URBROJ: 2155/01-02-21-07

Omiš, 20. prosinca 2021.g.

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ GRADONAČELNIKA	3
1. UVOD	4
1.1 Djelokrug JLS	4
1.2 Vizija i misija JLS	4
1.3 Metodologija provedbenog programa	4
2. IZAZOVI I RAZVOJNE POTREBE	6
2.1 Analitički pregled stanja	6
2.1.1 Demografski aspekt	6
2.1.2 Društveni aspekt	8
2.1.3 Gospodarski aspekt	12
2.1.4 Okolišni aspekt	18
2.1.5 Komunalni aspekt	19
2.1.6 Prometni aspekt	21
2.1.7 Upravljački aspekt	22
2.1.8 Analiza proračuna	22
2.2 SWOT analiza	23
2.3 Identifikacija ključnih izazova i potreba za naredni mandat	24
3. STRATEŠKI OKVIR	26
3.1 Prioriteti djelovanja	26
3.2 Mjere provedbenog programa	26
3.3 Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata	33
4. PROJEKTI	35
5. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	37

UVODNA RIJEČ GRADONAČELNIKA

Provedbeni program Grada Omiša sadržava projekte koje planiramo realizirati u navedenom vremenskom razdoblju, a zapravo su nastavak našeg investicijskog ciklusa u kojemu nastojimo iskoristiti sve vrijednosti i komparativne prednosti Omiša.

Za uspješno vođenje grada, općine ili županije prije svega je potrebno imati viziju onoga što želite ostvariti.

Mi želimo grad u kojem se može dobro poslovati i ugodno živjeti, grad s kvalitetnom turističkom ponudom, grad sporta i kulturne ponude, grad koji podiže standard svojim građanima i posjetiteljima.

Aktivnosti u planiranom razdoblju imaju za cilj održivi razvoj Omiša i očuvanje njegova mediteranskog identiteta, a rezultat će pozitivnim promjenama u svim segmentima društva.

Odgovorno postupanje u trošenju proračunskih sredstava, prema javnom dobru i građanima koji su nam dali povjerenje, stvaranje uvjeta za gospodarski razvoj i zaštitu okoliša, uređenje grada, rješavanje prometnih problema, očuvanje kulturne baštine, socijalna osjetljivost te briga za potrebite, djecu i mlade, ishodište su navedenih projekata.

Financirat ćemo ih vlastitim proračunskim sredstvima, pažljivim gospodarenjem i odgovornim upravljanjem te novcem iz fondova Europske unije i drugih bespovratnih izvora financiranja.

Svi nabrojani projekti predstavljaju uspješan nastavak naših gospodarskih, komunalnih i prometnih investicija, razvoja infrastrukture te naših socijalnih programa, a postavljeni ciljevi potaknut će razvoj Omiša i izravno utjecati na jačanje poduzetništva i povećanje zaposlenosti.

Smatramo da Gradska uprava treba biti servis građanima i logistika poduzetnicima te nastojimo biti što efikasniji u pružanju usluga našim sugrađanima u rješavanju njihovih problema, u podizanju standarda

življenja u skladu s održivim razvojem, prirodnim i ekološkim okruženjem, ali i u odgovornom upravljanju i racionalnom gospodarenju.

Nastojimo infrastrukturno razvijati cijelo područje Grada Omiša, ali jednako kvalitetno provodimo i obiteljsku i socijalnu politiku te brigu o starijim osobama i osobama s invaliditetom, kao i o svima kojima skrb treba jer je uz kapitalne projekte iznimno važna i socijalna osjetljivost i sve što je povezano s bilo kojim oblikom društvene skrbi.

Omiš je također i grad kulture i bogate sportske ponude, a za sport i kulturu planirana su značajna sredstva, što me posebno raduje.

Upravljanje gradom je vrlo odgovoran proces, ali ako upravljamo gradom tako da smo dobri gospodari novca naših građana i gradske imovine te ako imamo jasnu sliku budućnosti svoga grada, onda su stvoreni osnovni preduvjeti za njegov uspješan razvoj.

Provedbeni program Grada Omiša počiva upravo na tim načelima.

Ivo Tomasović, dipl. oec.

Gradonačelnik Grada Omiša

1. UVOD

Područje Grada Omiša obuhvaća prostor priobalnog i zaobalnog dijela Splitsko-dalmatinske županije. Graniči s općinama Zadvarje i Šestanovac na istoku, Gradom Triljem i Općinom Cista Provo na sjeveru, Općinom Dugopolje i Gradom Splitom na zapadu, Općinom Dugi Rat na jugozapadu dok ga na moru Brački kanal odvaja od općina Postira, Pučišća i Selca. Dio je srednjodalmatinskog priobalja, odnosno Poljičko-omiškog priobalja te valorizira položaj unutar Urbane Aglomeracije Split kao glavne nodalno-funkcionalne cjeline Dalmacije.

Provedbeni program Grada Omiša predstavlja kratkoročan strateški dokument kojim se opisuje i osigurava provedba posebnih ciljeva utvrđenih u nadređenim strateškoplanskim dokumentima te služi kao poveznica s odgovarajućim stavkama u proračunu Grada Omiša. U nastavku je sažeto opisana analiza prostora Grada Omiša te je dan strateški okvir razvoja Grada Omiša s indikativnim financijskim okvirom za razdoblje do 2025. g.

1.1 Djelokrug JLS

Samoupravni djelokrug Grada određen je statutom Grada Omiša (4/09, 9/10, 2/13, 10/13, 1/18, 8/18, 2/21). Grad Omiš je samostalan u odlučivanju u poslovima iz samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonom, te podliježe samo nadzoru zakonitosti rada i akata tijela Grada Omiša (Statut Grada Omiša, 2/21). Grad obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu, promet na svom području i ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Ustrojstvo Grada Omiša čine sljedeća upravna tijela koja obavljaju poslove prema Odluci o ustrojstvu Gradske uprave Grada Omiša (4/97):

- Ured gradonačelnika
- Upravni odjel za gospodarstvo i društvene djelatnosti
- Upravni odjel za komunalno stambenu djelatnost, uređenje prostora i zaštitu okoliša
- Vlastiti pogon

1.2 Vizija i misija JLS

Održiv grad očuvanih prirodnih i kulturnih ljepota po mjeri stanovnika!

Grad Omiš pružati će mogućnosti svakom stanovniku. Razvijena društvena i gospodarska infrastruktura omogućavati će kvalitetan život svakom čovjeku. Razvijene predškolske ustanove imat će dovoljno kapaciteta da prime svako dijete, a obrazovne ustanove pružati će mogućnosti kvalitetnog obrazovanja sa svom dostupnom infrastrukturom. Brojne kulturne i sportske manifestacije i sadržaji koji će se odvijati na prostoru Grada pružiti će priliku za kvalitetno provođenje slobodnog vremena svih stanovnika u Gradu. Razvijeno gospodarstvo nuditi će priliku svakome stanovniku da pronađe odgovarajući posao u skladu s vlastitim obrazovanjem, a zahvaljujući cjeloživotnom obrazovanju, osoba će moći usavršiti svoje znanje i, ukoliko želi, prekvalificirati se. Turizam, kao temeljna djelatnost, neće više biti orijentiran isključivo na kupališni turizam, već će isti biti diversificiran te će turistička ponuda biti nadopunjena nizom novih proizvoda i aktivnosti čime će se produžiti turistička sezona te će se turizam naglo razvijati i u zaobalju Grada. Grad Omiš biti će po mjeri svih dobrih skupina, pa tako i umirovljenika koji će dobiti ustanovu za skrb starijih i nemoćnih te će se redovito održavati razni društveni sadržaji kako bi i njihovi dani bili ispunjeni.

1.3 Metodologija provedbenog programa

Prema Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17) i Uredbi o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne

(regionalne) samouprave (NN 89/18) donesena je obveza izrade provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Provedbeni program kratkoročni je akt strateškog planiranja za područje jedinice lokalne samouprave kojim se opisuje i osigurava provedba posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja JLS koji su povezani s odgovarajućim stavkama u proračunu. Provedbeni program vezan je uz mandat čelnika, stoga se izrađuje jednom za cijelo mandatno razdoblje, pri čemu je dozvoljena mogućnost ažuriranja na godišnjoj razini ili prema potrebi. Program je usklađen sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine te će nakon donošenja istog, biti usklađen s Planom razvoja Splitsko-dalmatinske županije za razdoblje 2021.-2027.

Prvi metodološki korak u procesu izrade Provedbenog programa Grada Omiša bio je izrada analize stanja kako bi se dobio uvid o potrebama Grada. Analiza daje uvid u stanje i trendove na prostoru Grada Omiša obuhvaćajući društvo, gospodarstvo i stanje u prostoru/okolišu te identificira probleme koje je potrebno adresirati kako bi se omogućio teritorijalno ujednačen, održiv i strateški usmjeren razvoj Grada. Analiza stanja temelji se na analizi kvalitativnih i kvantitativnih podataka prikupljenih iz različitih pouzdanih izvora podataka. Prikupljeni podatci obrađeni su statističkim i GIS metodama te metodama kartografske vizualizacije.

Na temelju analize stanja izrađena je analiza prednosti, slabosti, prilika i prijetnji – SWOT analiza. Slabosti i prijetnje analizirane su zbog potrebe definiranja razvojnih potreba, dok su prednosti i prilike analizirane s ciljem definiranja razvojnih potencijala.

Analiza stanja te na njoj temeljena SWOT analiza temeljna su osnova za izradu strateškog okvira. Osnovni koraci u procesu izrade strateškog okvira su definiranje vizije te definiranje razvojnih prioriteta, mjera i aktivnosti. Definiranje prioriteta usklađuje se s definiranom vizijom Grada Omiša. Prioriteti su definirani tako da svojim ukupnim djelovanjem ostvare međusektorsku suradnju temeljenu na održivom razvoju te u konačnici da dovedu do ostvarenja predstavljene vizije razvoja Grada Omiša. Nakon definiranja razvojnih prioriteta uspostavljaju se mjere i aktivnosti. Prioriteti su definirani tako da budu mjerljivi, ostvarivi, određeni rokom ostvarenja, međusobno usklađeni, sveobuhvatni i usklađeni s prioritetima postavljenim u strateškoplanskim dokumentima na drugim upravno-administrativnim razinama. Kako bi se postigla mjerljivost prioriteta, važno je odrediti kvantitativne pokazatelje rezultata na temelju kojih je moguće pratiti proces provedbe prioriteta te odrediti uspješnost prioriteta. Razvojne prioritete potrebno je dalje konkretizirati i razraditi stvarajući razgranatu mrežu predviđenih razvojnih mjera i aktivnosti, odnosno projekata. Na kraju provedbenog plana

izrađuje se indikativni financijski okvir za provedbu mjera i aktivnosti koji predstavlja stratešku podlogu za uspostavu proračuna Grada te okvir za praćenje i izvještavanje.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/19). Za potrebe praćenja napretka u provedbi mjera i ostvarivanju povezanih pokazatelja rezultata nositelji izrade provedbenog programa izvještavaju izvršno tijelo dva puta godišnje (polugodišnje izvješće i godišnje izvješće o provedbi provedbenog programa).

Za potrebe prilagodbe promjenama u prioritetnim javnim politikama, fiskalnom okruženju te drugim nepredviđenim okolnostima, provedbeni program je moguće ažurirati jednom godišnje, odnosno prema utvrđenoj potrebi.

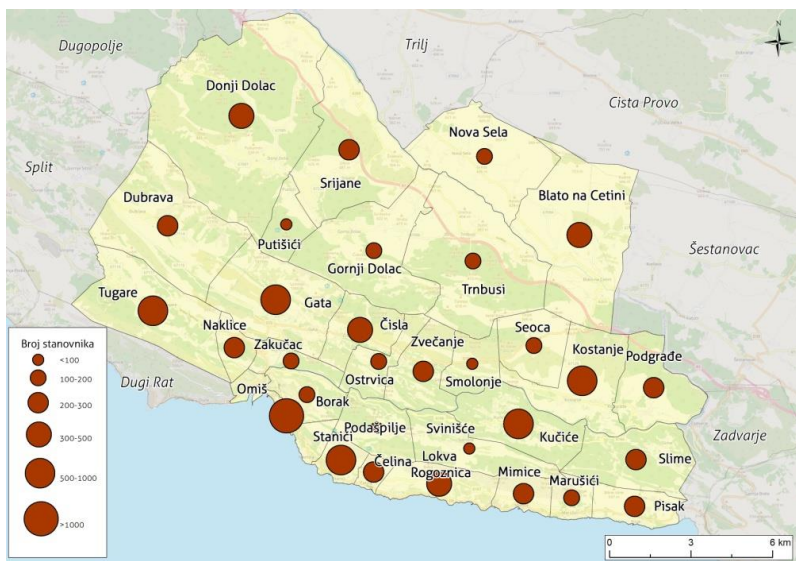
2. IZAZOVI I RAZVOJNE POTREBE

2.1 Analitički pregled stanja

U analitičkom pregledu stanja dana je sažeta analiza demografskih, društvenih, gospodarskih, okolišnih, komunalnih i prometnih obilježja Grada Omiša. Svako poglavlje povezano je s proračunskim davanjima Grada Omiša za pojedino područje.

2.1.1 Demografski aspekt

Prema podacima posljednjeg Popisa stanovništva (2011.) na području Grada Omiša u 31 naselju živjelo je 14.936 osoba. Najveće naselje je grad Omiš koji je 2011. g. brojio 6.462 stanovnika, dok preostalih 30 naselja broji manje od 1000 stanovnika. Prostor Grada Omiša neravnomjerno je naseljen zbog fizičko-geografske osnove te prometne mreže (Sl. 1.). Stanovništvo je koncentrirano u priobalnom djelu Grada (u devet naselja živi 62,3% ukupnog stanovništva).

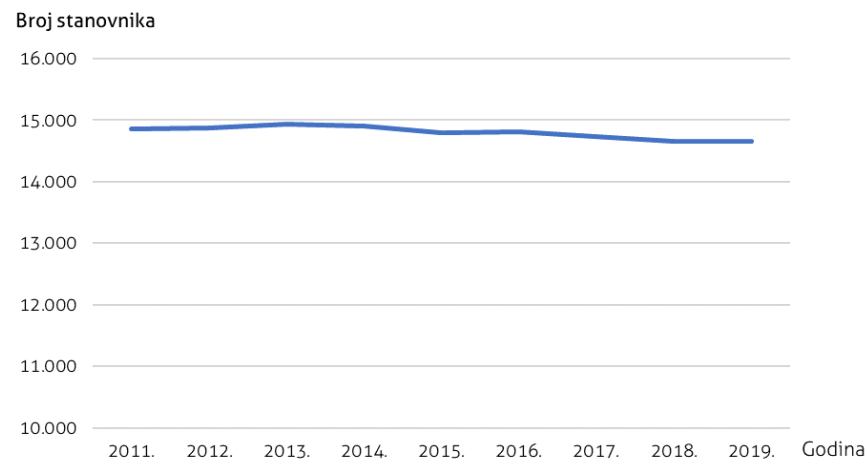

Sl. 1. Broj stanovnika po naseljima u Gradu Omišu 2011. godine

Izvor podataka: Popis stanovništva 2011., 2013

Prema gustoći naseljenosti (56,1 st./km²), Grad Omiš nalazi se ispod županijskog (100,5 st./km²) i državnog (75,7 st./km²) prosjeka. Kako DZS redovito radi procjene

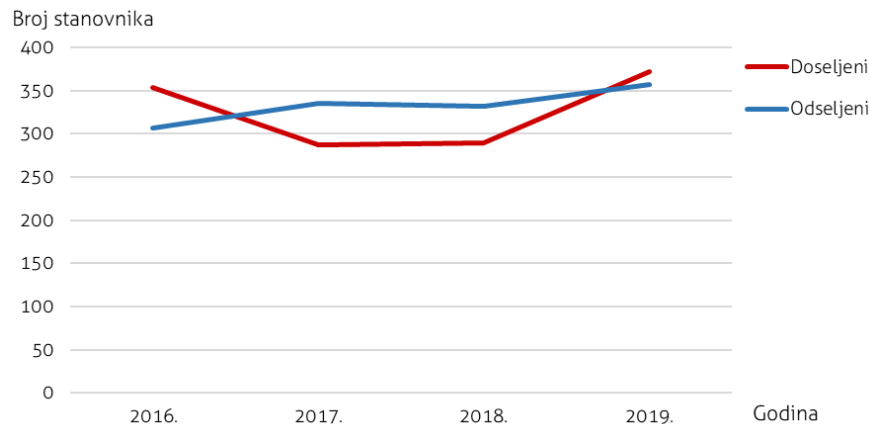
stanovništva, moguće je pratiti kretanje broja stanovnika od popisa 2011. g. do 2019. g. Grad Omiš, prema procjenama, bilježi blagi pad broja stanovnika (Sl. 2.).

Sl. 2. Procjena kretanja broja stanovnika u Gradu Omišu u razdoblju 2011.-2019.

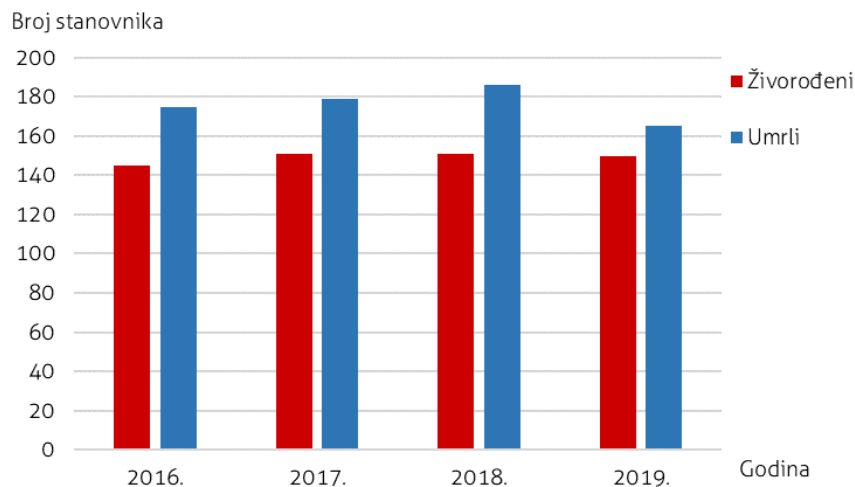
Izvor podataka: Statistika u nizu, 2021

Analizirajući prostorno kretanje stanovništva na području Grada Omiša primjećuje se da je početak i kraj promatranog razdoblja obilježen većim brojem doseljenog stanovništva u odnosu na odseljeno stanovništvo, dok je u sredini razdoblja situacija bila obrnuta (Sl. 3.). U 2019. g. broj doseljenih bio je nešto veći od broja odseljenih, no prethodnih je godina broj odseljenih bio za 40-tak veći od broja doseljenih čime veći broj doseljenih osoba u 2019. g. nije nadoknadio iseljavanje u proteklim godinama. Prirodno kretanje stanovništva na području Grada Omiša u promatranom razdoblju obilježio je veći broj umrlih od rođenih (Sl. 4.). U prosjeku se godišnje na području Grada, u promatranom razdoblju, rodilo 150 djece, a umrlo 170 osoba zbog čega je Grad Omiš bilježio prirodni pad broja stanovnika.

Sl. 3. Prostorno kretanje stanovništva u razdoblju 2016.-2019.

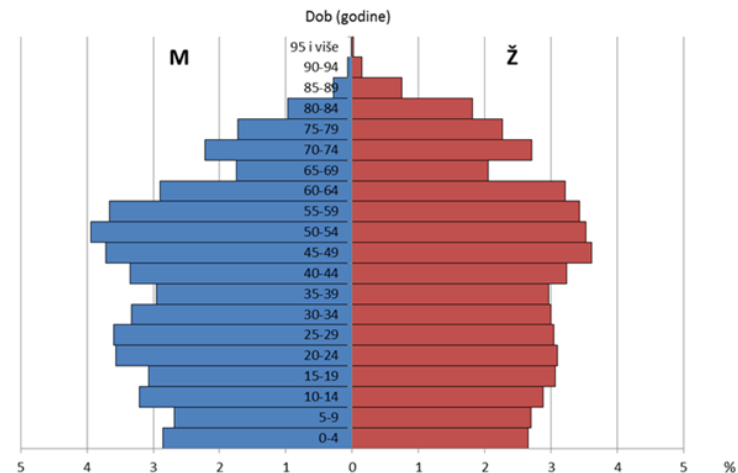
Izvor podataka: Statistika u nizu, 2021

Sl. 4. Procjena prirodnog kretanja stanovništva u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2019.

Izvor podataka: Statistika u nizu, 2021

Uža demografska baza (dobne skupine 0-14 g.) te širi dijelovi sa starijim dobnim skupinama (45-65 g.) najbolje opisuju dobo-spolnu strukturu stanovništva Grada Omiša (Sl. 5.). Daljnje smanjenje demografske baze zasigurno će u sljedećim razdobljima utjecati na povećanje udjela starog stanovništva, kao i ulazak zrele skupine stanovništva u staru. Uzimajući u obzir i trendove prostornog kretanja stanovništva, za očekivati je kako će se demografska slika Grada Omiša pogoršati i približiti negativnom hrvatskom prosjeku, ukoliko se ne poduzmu naprednije mjere demografske obnove.

Sl. 5. Dobno-spolni sastav stanovništva Grada Omiša 2011. godine

Izvor podataka: Popis stanovništva 2011.

Iz tog razloga Grad Omiš provodi sljedeće demografske mjere: Potpore za novorođenu djecu

- Roditelji koji imaju prebivalište na području Grada mogu ostvariti jednokratnu novčanu pomoć za novorođeno dijete (zahtjev se mora podnijeti do navršениh 6 mjeseci života djeteta). Iznos naknade za prvo novorođeno dijete iznosi 1.500 kn, za drugo 2.500 kn, za treće 3.500 kn, za četvrto 4.500 kn te za peto i svako slijedeće dijete 7.500 kn.
- U 2020. g. Grad je isplatio 163 potpora za novorođenčad (Grad Omiš, 2021b)
 - Sufinanciranje gradskog i privatnih predškolskih ustanova
 - Sufinanciranje nabave osnovnih školskih potrepština

- Grad Omiš svake godine sufinancira nabavku knjiga obiteljima lošijeg imovinskog statusa pa je tako u 2020. g. sufinancirao nabavu knjiga za 456 djece (Grad Omiš, 2021b).
- Stipendiranje učenika i studenata
 - Grad Omiš je u 2020. g. dodijelio 84 stipendije (Grad Omiš, 2021b)
- Sufinanciranje prijevoza učenika i studenata
 - U 2020. g. sufinanciran je prijevoz za 508 učenika ili studenata (Grad Omiš, 2021b).

2.1.2 Društveni aspekt

U ovom poglavlju dati je sažeti prikaz strukture i proračunskih ulaganja Grada Omiša u školstvo, zdravstvo, socijalnu skrb, kulturu i sport.

2.1.2.1 Odgoj i obrazovanje

Kako je Grad Omiš kao jedinica lokalne samouprave nadležan za predškolsko obrazovanje, u ovom poglavlju fokus je stavljen na tu sastavnice odgoja i obrazovanja.

Na području Grada Omiša djeluju dvije ustanove za predškolski odgoj – Dječji vrtić Omiš čiji je osnivač Grad, te Dječji vrtić Čarobni pianino čiji je osnivač privatni subjekt. DV Omiš godišnje broji oko 370 djece (Tab. 1.), dok DV Čarobni pianino u prosjeku pohađa 65 djece (Grad Omiš, 2021). Svake se godine prilikom upisa u vrtić otvaraju liste čekanja za jaslički program zbog nedovoljno kapaciteta. Tako je u 2021. g. na listi čekanja ostalo 36 djece (DV Omiš, 2021a)

Tab. 1. Broj upisane djece u DV Omiš u razdoblju 2016.-2020.

Pedagoška godina	Broj upisane djece
2016./2017.	366
2017./2018.	372
2018./2019.	372
2019./2020.	372

Izvor podataka: Grad Omiš, 2021

DV Omiš u svom sastavu ima 11 odjela, od kojih je šest (Pčelica, Radost, Visibaba, Potočić, Galeb, Mali Gusar) smješteno u gradu Omišu, dok je preostalih pet (Smilje, Trešnjica, Kamenčić, Vrbica, Golubica) razmještenih po ostalim naseljima

u Gradu Omišu (DV Omiš, 2021). U DV Omiš djeca su razmještena u 20 odgojnu skupinu kroz 7 programa (8-satni-turnirajući, 8-satni-stalno jutro, 6-satni stalno poslijepodne, 6-satni jutro, 10-satni, 3-satni, jaslice 10-satni). Grad Omiš, mjesečno sufinancira boravak u javnom vrtiću u iznosu od 2.078,00 kn u programu jaslice 10-satni, 2.142,00 kn u 10-satnom programu, 1.793,00 kn u 8-satnom programu, 1.691,00 kn u 6-satnom programu te 1.790,00 kn u 3-satnom programu. Također, Grad sufinancira boravak i u privatnom vrtiću i to u iznosima od 2.110,00 kn mjesečno za svako jasličko dijete, 1.445,00 kn mjesečno za svako vrtićko dijete u 10-satnom programu i 806,00 kn mjesečno za svako vrtićko dijete u 6-satnom programu (Grad Omiš, 2021a). Uvjeti za odgojno-obrazovni rad relativno su dobri i u značajnoj mjeri zadovoljavaju uvjete za pedagošku djelatnost pri čemu se misli na uređenost unutarnjeg (i vanjskog prostora ukoliko ga objekt ima), te opremljenost vrtića namještajem i potrebnom didaktikom. Međutim, nužno je daljnje ulaganje u predškolske ustanove (uređenje interijera i eksterijera). Kao prioritet određeno je uređenje prostora kuhinje i garderobe u DV „Trešnjica“, te dječjeg igrališta uz vrtić „Pčelica“ (DV Omiš, 2021a). Postoji potreba i za uređenjem ulaza/prilaza u neke vrtiće te za sanacijom oštećenja sadržaja smještenih u dvorištu (rekviziti, sprave) koji su javno dostupni.

Grad Omiš je vlasnik DV Omiš pa je tako većina sredstava namijenjenih za predškolsko obrazovanje predviđena za redovno poslovanje DV Omiš i za (otprilike 90% sredstava). Preostali dio sredstava namijenjeno je za određene projekte i unaprjeđenje predškolskih ustanova na području Grada. U razdoblju 2016.-2020. sredstva namijenjena za predškolski odgoj porasla su za 21,1% (Tab. 2.) što pokazuje da Grad Omiš brine o kvaliteti predškolskog odgoja u Gradu. U proračunu za 2021. g. (Grad Omiš, 2020) za predškolsko obrazovanje Grad je namijenio 13.108.500,00 kn što je povećanje za 5,9% u odnosu na 2020. g.. Projekcije za 2022. i 2023. prikazuju da će sredstva namijenjena za 2022. g. i dalje rasti i to za 20,3% u odnosu na 2021. g, no u 2023. g. predviđeno je blago smanjenje sredstava u odnosu na 2022. g (Grad Omiš, 2020).

Tab. 2. Sredstva predviđena za predškolski odgoj u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Predškolski odgoj (1010)	10.224.170	10.244.138	11.503.872	11.993.057	12.382.000

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

Na području Grada Omiša djeluju tri osnovne (OŠ 1. listopada 1942., OŠ Gornja Poljica, OŠ Josip Pupačić) i pet područnih škola (PŠ Dubrava, PŠ Gata, PŠ Kostanje, PŠ Tugare, PŠ Kučići). Prema podacima DZS-a broj učenika u osnovnim školama u Gradu Omišu kreće se oko 1.280 (Tab. 3.).

Tab. 3. Kretanje broja učenika u osnovnim školama Grada Omiša u razdoblju 2016.-2020.

	Broj učenika
2016./2017.	1296
2017./2018.	1296
2018./2019.	1259
2019./2020.	1281

Izvor podataka: Statistika u nizu, 2021

Najveća škola na području Grada je OŠ Josip Pupačić koja u šk. god. 2021./2022. broji 927 učenika u 51 razrednom odjelu. Nastava se odvija u dvije smjene u pet zgrada: tri u Omišu i dvije u Kučićima (OŠ Josip Pupačić, 2021). Problem predstavlja skučenost i nedovoljno učioničkog prostora. Škola je informatički dobro opremljena. Glavni problem vanjskog prostora je neograđenost škole, pa je tako „dvorište“ škole na cesti. Nužno je obnoviti i proširiti postojeći objekt ili sagraditi novi dislocirani u samom naselju Omiš kako bi se riješio nedostatak prostora. Osnovna škola „1. listopada 1942.“ nalazi se u Čišli, naselju u zaobalnom dijelu Grada Omiša. Prema Godišnjem planu i programu rada za šk. god. 2021./2022. (2021.) škola broji 273 učenika (uključujući i područne škole). Matična škola i područne škole osrednje su opremljene te se opremaju u skladu s mogućnostima. Postoji potreba za informatičkim opremanjem pojedinih područnih škola te za nabavkom opreme za organiziranje TZK (OŠ 1. listopada 1942, 2021). Osnovna škola Gornja Poljica u šk. god. broji 41 učenika u 7 razrednih odjeljenja (OŠ Gornja Poljica, 2021). Škola je osrednje opremljena te je potrebno modernizirati didaktičku opremu i unaprijediti opću opremljenost škole.

Zbog trenda povećanja broja učenika s posebnim potrebama (u šk. god. 2021./2022. u Omišu školu pohađa 58 djece s posebnim potrebama), javlja se potreba za povećanjem broja adekvatnih stručnih suradnika (asistenata) i osiguravanjem prostora za njihov individualan rad s djecom. Također je potrebno poboljšati dostupnost školske infrastrukture osobama s invaliditetom.

Iako Grad Omiš nije osnivač škola na području Grada, svake godine u proračunu određena sredstva namijenjena su za pružanje podrške razvoju školstva na području Grada. U razdoblju 2016.-2020. sredstva namijenjena za školstvo porasla su za 93,9% (Tab. 4.). U 2021. g. Grad je za potrebe školstva namijenio 645.000,00

kn što je smanjenje za 9,2% u odnosu na 2020. g (Grad Omiš, 2020). Prema projekcijama Grad će u 2022. g. izdvojiti 630.000,00 kn za potrebe školstva, a isti iznos namijenjen je i za 2023. g.

Tab. 4. Sredstva predviđena za školstvo u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Školstvo (1011)	366.000,00	936.000,00	699.000,00	721.000,00	710.000,00

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

2.1.2.2 Zdravstvo i socijalna skrb

Na području Grada Omiša u primarnoj zdravstvenoj zaštiti djeluje jedan Dom zdravlja s ordinacijama opće/obiteljske medicine, zdravstvene zaštite dojenčadi i predškolske djece, zdravstvene zaštite žena, dentalne medicine, biokemijski laboratorij i ordinacija radiološke dijagnostike. U Domu zdravlja djeluju Hitna pomoć i Zavod za javno zdravstvo sa Službom za školsku i sveučilišnu medicinu i Službom za epidemiologiju zaraznih bolesti. Najbliže ustanove sekundarne i tercijarne zaštite i drugi zavodi nalaze se u 25 km udaljenom Splitu. Osim navedenih na području samog naselja Omiš djeluju još i privatne prakse liječnika opće medicine, pedijatrijska ordinacija, stomatološke ordinacije te jedna privatna poliklinika. Na području Grada Omiša djeluju dvije privatne ljekarne i jedna u vlasništvu Splitsko-dalmatinske županije. Nijedna od njih ne radi kao dežurna ljekarna što znači da u hitnim slučajevima pacijenti ili opterećuju postojeći sustav hitne pomoći ili se upućuju u najbliže dežurne ljekarne koje se nalaze u Splitu. Kao jedan od važnih problema u zdravstvenom sektoru Grada Omiša ističe se moguć odlazak liječnika iz lokalnih sredina zbog nedostatne infrastrukture i opremljenosti ustanova zdravstvene skrbi, ali i zbog boljih uvjeta koji im se nude u većim gradovima i inozemstvu

Središnja ustanova socijalne skrbi u Gradu Omišu je Centar za socijalnu skrb Omiš (CZSS) koji je nadležan za područje Grada Omiša te susjednih općina Dugi Rat, Šestanovac i Zadvarje (Centar za socijalnu skrb Omiš, 2021). Prema podacima CZSS-a Omiš, socijalnu skrb od strane države 2020. g. koristilo je 1.448 korisnika (Tab. 5.). Broj korisnika raste od 2017. g., dok se broj korisnika zajamčene minimalne naknade smanjio za 31,7%.

Tab. 5. Kretanje broja pruženih pomoći socijalne skrbi od strane države na području djelovanja Centra za socijalnu skrb Omiš u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Jednokratna novčana pomoć	236	210	152	181	163
Osobna invalidnina	144	170	229	299	382
Doplatak za pomoć i njegu	710	656	718	788	808
Zajamčena minimalna naknada	139	125	109	108	95
Ukupno	1.229	1.161	1.208	1.376	1.448

Izvor podataka: CZSS, 2021a

* podatci o jednokratnoj novčanoj pomoći, osobnoj invalidnini i doplatku za pomoć i njegu odnose se na Grad Omiš te općine Šestanovac, Zadvarje i Dugi Rat jer se vode samo zbirni podatci, dok se podatci za zajamčenu minimalnu naknadu odnose samo na Grad Omiš

Grad Omiš, u sklopu svog proračuna, dodatno financira određene socijalne usluge za svoje stanovništvo (Tab. 6.). Grad novčano podupire potrebite obitelji/kućanstva te obitelji hrvatskih branitelja, isplaćuje potporu u naravi, podmiruje dio troškova za stanovanje, pruža novčanu pomoć za kupnju udžbenika, pruža smještaj jednoj obitelji u socijalnom stanu Grada, isplaćuje naknadu za troškove ogrijeva, isplaćuje božićnice umirovljenicima unatrag dvije godine te je 2018. g. uveo sufinanciranje priključka na sustav javne vodoopskrbe koje je do kraja 2020. g. iskoristilo 23 kućanstva.

Tab. 6. Kretanje broja pruženih pomoći socijalne skrbi od strane Grada na području djelovanja Centra za socijalnu skrb Omiš u razdoblju 2016.-2020.

Oblik pomoći	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Novčanu potporu obiteljima/kućanstvima i obiteljima hrvatskih branitelja	512	520	412	534	426
Potpora u naravi	1	1	5	11	1
Naknada za troškove stanovanja	5	19	32	34	22
Novčana pomoć za kupnju udžbenika	450	392	386	412	456
Smještaj u socijalni stan Grada Omiša	1				
Naknada za troškove ogrjeva	138	125	109	108	89
Sufinanciranje priključka objekta za stanovanje na sustav javne vodoopskrbe	-	-	12	4	7
Novčana potpora umirovljenicima u vidu „božićnice	-	-	-	1.211	1.355

Izvor podataka: CZSS, 2021a

Na Području Grada registrirano je 18 udruga čije je područje djelovanja socijalna djelatnost (Registar udruga, 2021). Grad Omiš svake godine sufinancira rad 30-ak udruga iz područja socijalne skrbi, humanitarne djelatnosti, udruga proisteklih

iz Domovinskog rata te drugih područja od interesa za opće dobro Grada Omiša (Grad Omiš, 2021b). Na području Grada trenutno ne postoji stacionarni smještaj za starije i nemoćne osobe. Potreba za ovim sadržajima će u budućnosti još više rasti zbog uznapredovanog procesa starenja stanovništva i sve većeg udjela starog stanovništva u ukupnom stanovništvu.

Grad Omiš određena sredstva iz gradskog proračuna izdvaja za zdravstvo. U razdoblju 2016.-2020., Grad je izdvojio ukupno 2.355.000,00 kn za potrebe zdravstva (Tab. 7.). Kako je zdravstvo pod nadležnošću županija, ne iznenađuje podatak o visini sredstava namijenjenih zdravstvu po godini. U 2021. g. Grad je za potrebe zdravstva osigurao 510.000,00 kn, a isti iznosi predviđeni su i za 2022. i 2023. g (Grad Omiš, 2020). U socijalnoj skrbi davanja od strane Grada su veća jer u tu kategoriju ulaze između ostalog i sva sufinanciranja i stipendije Grada (Tab. 7.). U razdoblju 2016.-2020. sredstva namijenjena za socijalnu skrb porasla su za 40,3%. U 2021. g. za potrebe socijalne skrbi na području Grada namijenjeno je 3.280.000,00 kn, što je nešto manje od iznosa u 2020. g (Grad Omiš, 2020). Projekcije za 2022. i 2023. pokazuju isti iznos kao i za 2020. g.

Tab. 7. Sredstva predviđena za zdravstvo i socijalnu skrb u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Zdravstvo (1015)	450.000,00	455.000,00	470.000,00	470.000,00	510.000,00
Socijalna skrb (1016)	2.352.400,00	2.595.000,00	3.095.000,00	3.095.000,00	3.300.000,00

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

2.1.2.3 Kultura

Na području Grada Omiša nalaze se četiri muzejske ustanove, gradska knjižnica, tri glazbene ustanove i dva kazališta. U Gradu djeluje i Centar za kulturu koji pokriva glazbeno-scenske i galerijske djelatnosti. Većina kulturne infrastrukture okupljena je u gradu Omišu. Prema Registru udruga (2021) na prostoru Grada registrirano je 40 udruga iz područja kulture i umjetnosti. Grad Omiš svake godine sufinancira rad 30-ak udruga iz područja kulture (Grad Omiš, 2021b).

U Gradu se nalaze Gradski muzej Omiš i Muzej franjevačkog samostana te Etnografska zbirka Povijesni muzej Poljica Župnog centra Gata i privatna Etnografska zbirka Radilović u Tugarama. . Gradski muzej Omiš jedina je institucija

stalno otvorena posjetiteljima, dok su ostale ustanove dostupne samo uz prethodnu najavu. U sklopu Centra za kulturu djeluju dva amaterska kazališta (Gradsko kazalište mladih „Mali princ“ i Dječje-lutkarsko kazalište „Harlekin“), Gradska glazba, Gradski mješoviti zbor Omiš te galerija AZ. Pored navedenih aktivnosti, u redovitoj djelatnosti Centra za kulturu Omiš nalaze se organizacija Omiškog kulturnog ljeta, nakladništvo, provedba koncertnih, kazališnih, galerijskih i književnih manifestacija, organizacija radionica iz područja kulture i umjetnosti te baletna, filmska i glumačka škola (Grad Omiš, 2018). Centar djeluje u nedovoljnim prostornim i drugim materijalnim uvjetima (Grad Omiš, 2021c). Jedna od najpoznatijih ustanova u kulturi u Omišu zasigurno je Festival dalmatinskih klapa Omiš. Ustanova djeluje u neprikladnom objektu te je nužna rekonstrukcija (Grad Omiš, 2021c). Na području Grada Omiša ne postoji kino dvorana, već kroz ljeto u sklopu projekta revitalizacije dalmatinskih kina, u Grad dolazi putujuće „Kino Mediteran“ (Grad Omiš, 2018). Analizirajući broj posjetitelja kulturnih ustanova i manifestacija u 2019. g. (Tab. 8.) primjećuje se porast broja posjetitelja za 48,3% u odnosu na 2016. g. U 2020. g. zabilježeno je samo 4.000 posjetitelja za što je razlog globalna epidemija virusa COVID-19.

Tab. 8. Broj posjetitelja kulturnih ustanova i manifestacija u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

Godina	Broj posjetitelja
2016.	13.900
2017.	20.460
2018.	20.640
2019.	20.620
2020.	4.000

Izvor podataka: Centar za kulturu, 2021, Festival dalmatinskih klapa, 2021

* podatci uključuju broj posjetitelja Festivala dalmatinskih klapa te posjetitelje Omiškog kulturnog ljeta, Galerije AZ, Kinoteke, Dječjeg kazališta Harlekin, Gradskog kazališta Mali princ, Klape Mirabela, Gradske glazbe Omiš, baleta Omiških pahuljica, književnih manifestacija i drugih događanja

Gradska knjižnica Omiš smještena je u centru grada Omiša te je jedina javna knjižnica u Gradu. Prosječno godišnje broji oko 670 članova (Tab. 9.), izuzev 2020. g. kad je knjižnica neko vrijeme bila zatvorena zbog epidemije . U 2020. g. uplaćeno je 583 članarine što je 12,3% manje u odnosu na 2019. g. Knjižnica djeluje u objektu koji nije u njenom vlasništvu te joj nedostaje prostora za skladištenje knjižne građe (Grad Omiš, 2021c).

Tab. 9. Broj uplaćenih članarina u Gradskoj knjižnici Omiš u razdoblju 2016.-2020.

Godina	Broj uplaćenih članarina
2016.	680
2017.	690
2018.	642
2019.	665
2020.	583

Izvor podataka: Gradska knjižnica Omiš, 2021

Kako je većina kulturne infrastrukture okupljena u gradu Omišu, u ostalim naseljima Grada izražen je nedostatak javnih ustanova u kulturi te pripadajućih kulturnih programa. Zbog toga se kulturno-umjetnički sadržaji u naseljima oslanjaju na postojeću infrastrukturu drugih ustanova, poput obrazovnih ili upravnih. Kulturno-umjetnički programi i manifestacije odvijaju se u dvoranama mjesnih domova, osnovnih i područnih škola i ostalih pogodnih objekata. Programe uglavnom organiziraju mjesni odbori i udruge u kulturi (Grad Omiš, 2018).

Na području Grada zaštićeno je 63 kulturnih dobara koja prema kategoriji pripadaju u arheološka dobra, u kulturnopovijesne cjeline, u nepokretno pojedinačno dobro i u nematerijalnu baštinu (Registar kulturnih dobara, 2021). Bogatstvo materijalne kulturne baštine omogućuje razvoj kulturnog turizma u kojem su elementi materijalne kulturne baštine primaran turistički resurs. Za priobalni dio Omiša pa tako i samo naselje Omiš značajna je baština vezana uz njegovu gusarsku povijest koju zorno predočuju tvrđave Mirabella (Peovica) i Starigrad (Fortica) koje su zbog svog položaja bile izrazito važne za nadziranje velikog prometa na kopnu, rijeci i moru. Izrazito velika uloga u kulturnoj baštini Grada Omiša pripada omiškom zaleđu, odnosno prostoru Poljica. Ostavština vezana uz Poljičku kneževinu čuva se u Gradskom Muzeju Omiš. Od nematerijalne baštine važno je izdvojiti klapsko pjevanje, otkanje i izradu tradicijskog poljičkog jela soparnika.

Analiza postojećeg stanja materijalne kulturne baštine Grada Omiša ukazuje na potrebnu njene zaštite, rekonstrukcije i sanacije kako bi se elementi baštini zaštitili od propadanja te valorizirali u kontekstu kulture i turizma.

Kako je Grad vlasnik Knjižnice, Muzeja i Centra za kulturu, sredstva predodređena za kulturu uključuju i sredstva namijenjena redovitoj djelatnosti navedenih ustanova. U razdoblju 2016.-2020. sredstva namijenjena za kulturu u Gradu Omišu, porasla su za 84,3% (Tab. 10.). U 2021. g. Grad je za potrebe kulture izdvojio 7.476.495,00 kn što je 5,2% manje u odnosu na 2020. g (Grad Omiš, 2020).

Prema projekcijama, u 2022. g. Grad će za potrebe kulture dodatno smanjiti sredstva za 35,5% u odnosu na 2021. g., a u 2023. g. predviđena sredstva za kulturu iznose 7.917.599,21 kn, što je u odnosu na 2021. g. povećanje za 5,9%.

Tab. 10. Sredstva predviđena za kulturu u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Kultura (1009)	4.281.757,00	4.445.105,00	5.785.449,00	6.523.670,00	7.889.354,50

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

2.1.2.4 Sport

Prema podacima Grada Omiša (2021) na području Grada Omiša aktivno djeluje 26 pravnih osoba registriranih za obavljanje sportske djelatnosti. Zastupljena je raznolika ponuda sportova, a najzastupljeniji sport je nogomet. Prostorni razmještaj sportskih klubova i društava ukazuje na centralizaciju sportsko-rekreativnih djelatnosti u naselju Omiš. Samo su dvije udruge registrirane izvan grada Omiša i to u naseljima Tugare i Lokva Rogoznica. Na području Grada djeluje i 67 sportskih udruga (Registar udruga, 2021). Sportska infrastruktura Grada Omiša uključuje jedan gradski stadion („Anđelko Marušić Ferata“), jednu gradsku sportsku dvoranu (Ribnjak), sportsku dvoranu Osnovne škole Josip Pupačić, Malu dvoranu, dva sportska centra (Punta i Planovo), tenis terene (Autokamp Galeb), jedan fitness centar, dvije streljane (Čelina i Zvečanje) i niz uređenih penjališta (Grad Omiš, 2018). Sportske terene i igrališta posjeduju naselja Blato na Cetini, Borak, Čišla, Dočine, Donji Dolac, Dubrava, Gata, Kostanje, Kučiće, Naklice, Nemira, Nova sela, Podgrađe, Seoca, Srijane, Trnbusi, Tugare i Slime (Grad Omiš, 2018). Grad Omiš putem javnog poziva za predlaganje programa/projekata javnih potreba iz područja sporta i tehničke kulture, godišnje sufinancira rad 30-ak udruga (Grad Omiš, 2021b).

Dio navedene sportsko-rekreativne infrastrukture neadekvatno je opremljen. Potrebno je unaprijediti osnovnu infrastrukturu i pripadajuće objekte i sadržaje, kao i poboljšati njihovu opremljenost. Prostorno ravnomjernijom izgradnjom sportsko-rekreativnih sadržaja i objekata smanjio bi se stupanj centraliziranosti ovakvih objekata u središnjem naselju te poboljšala kvaliteta života u ostalim naseljima Grada Omiša. No, u samom naselju Omiš zbog izuzetno velikog broja stanovnika, a poglavito mladih, također je nužna rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih sadržaja kako bi se zadovoljile potrebe cjelokupnog stanovništva. Treba napomenuti kako se navedeno odnosi i na izgradnju novih i uređenje

postojećih dječjih igrališta, koje je potrebno adekvatno opremiti i osigurati kako bi postala sigurna mjesta kvalitetnog fizičkog i društvenog razvoja djece.

U proračunu Grada za potrebe sporta u 2021. g. namijenjeno je 2.818.000,00 kn što je povećanje za 16,2% u odnosu na 2020. g. (Grad Omiš, 2020). Sredstva namijenjena za razvoj sporta i rekreacije na području Grada rasla su do 2018. g. a nakon toga padaju do 2020. g. (Tab. 11.). Prema projekcijama za 2022. i 2023. g., sredstva namijenjena za sport će biti jednaka kao i u 2021. g. (Grad Omiš, 2020).

Tab. 11. Sredstva predviđena za sport u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

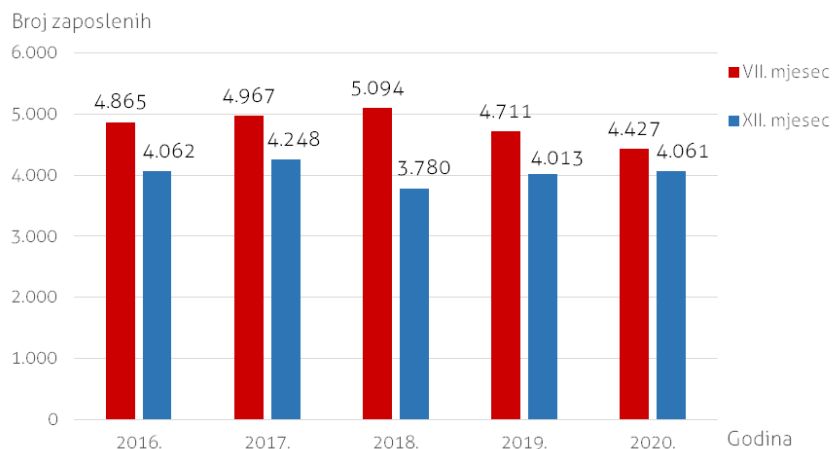
	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Sport (1017)	2.132.000,00	3.255.000,00	3.445.000,00	2.443.000,00	2.425.000,00

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

2.1.3 Gospodarski aspekt

2.1.3.1 Zaposlenost

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, na području Grada Omiša u srpnju 2020. g. zaposleno je bilo 4.427 osoba, dok je isti podatak za prosinac iznosio 4.061 (Sl. 6.). Primjetna je razlika u broju zaposlenih u ljetnim i u zimskim mjesecima koja je prisutna zbog veće potrebe za radnicima tijekom turističke sezone. Primjećuje se i da ne postoji trend kretanja broja zaposlenih, odnosno broj zaposlenih kroz godine varira. Od 2018. g. smanjuje se broj zaposlenih u vrijeme turističke sezone, dok je broj zaposlenih na kraju godine lagano u porastu.

Sl. 6. Broj zaposlenih u Gradu Omišu u srpnju i prosincu u razdoblju 2016.-2020. Izvor podataka: HZMO, 2021.

Kako je udio zaposlenih prema osnovi osiguranja više-manje stalan kroz prethodnih 5 godina, tj. promjene se bilježe u vrijednostima manjima od 1%, analizirana je struktura zaposlenih prema osnovi osiguranja za srpanj i prosinac u 2020. g. (Tab. 12.). Najviše zaposlenih činili su radnici kod pravnih osoba, a slijedili su ih radnici kod fizičkih osoba. Zaposleni kod obrtnika činili su 8,6% svih zaposlenih u srpnju, odnosno 7,3% zaposlenih u prosincu. Ostale skupine brojile su manje od 1% zaposlenih.

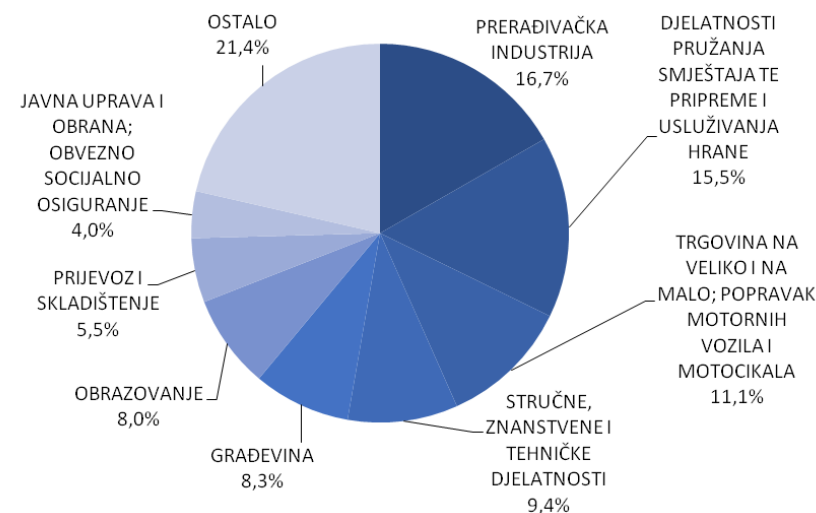
Prema djelatnosti, najviše zaposlenih 2020. g. bilo je u djelatnosti prerađivačka industrija s 16,7% zaposlenih (Sl. 7.). Slijedi djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane s 15,5% i trgovina na veliko i malo te popravak motornih vozila i motocikala s 11,1%. Iako je prerađivačka industrija prva po broju zaposlenih, ukoliko se gledaju okupljene djelatnosti u sektore, u Gradu Omišu prevladava tercijarni sektor djelatnosti.

Tab. 12. Broj i udio zaposlenih prema osnovi osiguranja u Gradu Omišu u srpnju i prosincu 2020. godine

Osiguranici mirovinskog osiguranja prema osnovi osiguranja	VII. mjesec		XII. mjesec	
	Broj zaposlenih	Udio (%)	Broj zaposlenih	%
Radnici kod pravnih osoba	3.148	71,1	3.104	76,4
Obrtnici	382	8,6	296	7,3
Poljoprivrednici	17	0,4	15	0,4

Samostalne profesionalne djelatnosti	56	1,3	51	1,3
Radnici kod fizičkih osoba	816	18,4	587	14,4
Zaposleni u međunarodnim organizacijama i u inozemstvu	0	0	0	0
Osiguranici - produženo osiguranje	8	0,2	8	0,2
Ukupno	4.427	100	4.061	100

Izvor podataka: HZMO, 2021

Sl. 7. Zaposleni prema kategorijama djelatnosti u srpnju 2020. g. u Gradu Omišu

Izvor podataka: HZMO, 2021a

2.1.3.2 Indeks razvijenosti i gospodarske zone

Indeks razvijenosti omogućava mjerenje stupnja razvijenosti prostornih jedinica u Republici Hrvatskoj. Za izračun indeksa razvijenosti koristi se: prosječni dohodak po stanovniku, prosječni izvorni prihodi po stanovniku, prosječna stopa nezaposlenosti, opće kretanje stanovništva, stupanj obrazovanosti stanovništva i indeks starenja (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske Unije, 2021). Jedinice lokalne samouprave razvrstavaju se u 8 kategorija. Grad Omiš s indeksom razvijenosti 103,985 smjestio se na 142 mjesto od 556 JLS te je samim time dodijeljen u VI. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema

vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Na području Grada Omiša nalaze se dvije poduzetničke zone – Gata i Kostanje. Poduzetnička zona Gata udaljena je od gradskog naselja Omiš 5 km, a od ulaza na autocestu A1 10 km. Unutar zone omogućena je gradnja građevina za preradu poljoprivrednih proizvoda, obradu kamena, skladišta, trgovina, prometnih i komunalnih građevina i drugih proizvodnih građevina bez štetnog utjecaja na okoliš, kao i gradnja pratećih trgovačko-uslužnih i ugostiteljskih objekata koji služe korisnicima i posjetiteljima gospodarske zone (PPUG Omiš, 2015). Poduzetnička zona Kostanje veličine 157,0 ha nalazi se izvan naselja, a unutar nje izdvojeno je građevinsko područje namijenjeno gradnji poslovnih građevina (pretežito uslužne, skladišta, trgovine, komunalno servise), proizvodnih građevina (industrijske, zanatske, skladišta) i solarne elektrane (PPUG Omiš, 2015). Obje zone još su u fazi infrastrukturnog opremanja za potrebe poduzetništva te samim time još uvijek nemaju registrirane tvrtke i zaposlene u zonama (Grad Omiš, 2021e).

2.1.3.3 Poduzetništvo

U gradu Omišu je broj poduzeća porastao u razdoblju 2016.-2020. g. za 29,4% (Tab. 13.). Najbrojnija su mikro poduzeća. Ona čine 88,2% svih poduzeća u Gradu Omišu, no iako su najbrojnija u 2020. g. ostvarila su najmanje prihode (178.879 kn), dok su velika poduzeća kojih je najmanje, ostvarila prihode od 2.437.635 kn (74,5% svih prihoda) u 2020. g. (FINA, 2021).

Tab. 13. Broj poduzeća prema veličini u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

Veličina poduzeća	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Mikro	228	243	273	277	291
Malo	23	27	27	30	32
Srednje	3	3	3	4	5
Veliko	1	1	2	2	2
Ukupno	255	274	305	313	330

Izvor podataka: FINA, 2021

Analizirajući ukupne prihode i rashode omiških poduzeća primjećuje se da su omiška poduzeća u razdoblju 2016.-2020. poslovala u dobiti (Tab. 14.). Na kraju promatranog razdoblja prihodi su porasli za 43,1% u odnosu na početak

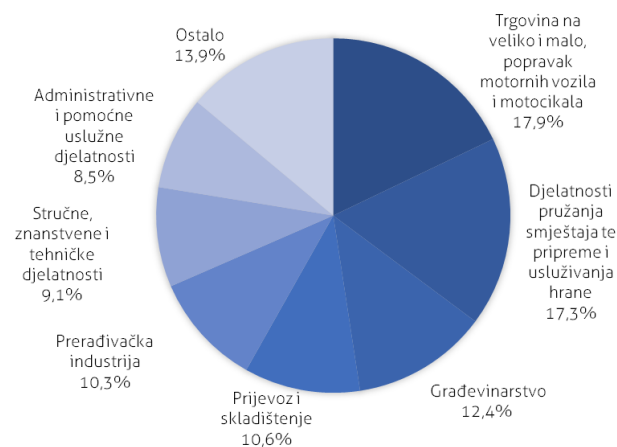
promatranog razdoblja, iako taj rast nije bio kontinuiran kroz cijelo razdoblje. I rashodi su u promatranom razdoblju porasli za 46,8%.

Tab. 14. Prihodi i rashodi omiških poduzeća u razdoblju 2016.-2020.

Godina	Prihodi (kn)	Rashodi (kn)
2016.	2.295.837,67	2.175.443,57
2017.	2.640.427,28	2.477.813,95
2018.	1.226.941,03	1.188.216,85
2019.	2.938.035,26	2.829.766,40
2020.	3.285.697,20	3.193.059,09

Izvor podataka: FINA, 2021

Prema djelatnosti, najviše poduzeća obavlja djelatnosti trgovine na veliko i malo te popravka motornih vozila i motocikala (17,9%) (Sl. 8.). Slijedi djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (17,3%). U postotcima većim od 10 još su zastupljene djelatnosti građevinarstvo, prijevoz i skladištenje te prerađivačka industrija. Ukoliko se analiziraju prihodi poduzeća prema djelatnosti, također su najveći prihodi (2.245.075,23 kn) ostvareni u djelatnosti trgovine na veliko i malo te popravku motornih vozila i motocikala (FINA, 2021).

Sl. 8. Poduzeća prema kategorijama djelatnosti u Gradu Omišu 2020.

Izvor podataka: FINA, 2021

Prosječna mj. neto plaća u poduzećima u promatranom razdoblju porasla je do 2019. g. za 39,9%, dok je u 2020. zabilježen maleni pad od 0,8% u odnosu na prethodnu godinu (Tab. 15.). Ukoliko se promatra prosječna mj. neto plaća po djelatnostima, zaposleni u djelatnosti opskrbe vodom, uklanjanja otpadnih voda, gospodarenju otpadom te djelatnostima sanacije okoliša primali su najvišu plaću u iznosu od 5.931 kn (FINA, 2021). Primanja veća od 5.000 kn ostvarivali su zaposleni u djelatnostima prerađivačke industrije, trgovine na veliko i malo te popravka motornih vozila i motocikala i poslovanja nekretninama (FINA, 2021). Najniža prosječna plaća zabilježena je u djelatnosti rudarstva i vađenja u iznosu od 2.240 kn (FINA; 2021).

Tab. 15. Prosječna mjesečna neto plaća u poduzećima u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

Godina	Prosječna mjesečna neto plaća (kn)
2016.	3.579
2017.	3.977
2018.	4.210
2019.	5.005
2020.	4.964

Izvor podataka: FINA, 2021

Prema podacima iz proračuna, u prethodnim godinama, Grad je za potrebe razvoja gospodarstva prosječno izdvajao 280.000,00 kn. U 2021. g., Grad je za gospodarstvo namijenio 265.000,00 kn, a iste vrijednosti su i u projekcijama za 2022. i 2023. g (Grad Omiš, 2020). Važno je napomenuti da Grad Omiš nema program poticanja razvoja poduzetništva (Grad Omiš, 2021e) te postoji potreba za uvođenjem istog u narednim godinama.

2.1.3.4 Poljoprivreda

Poljoprivredno tlo se prema Prostornom planu uređenja Grada Omiša (2016) dijeli na osobito vrijedno obradivo tlo (obuhvaća komplekse polja u zaleđu i kultivirano terasasto tlo u priobalju), vrijedno obradivo tlo (obuhvaća manje komplekse vinograda, maslinika i voćnjaka u blizini naselja) te ostala obradiva tla (koja čine

neobrađene livade i oranice udaljenije o naselja i lošije kakvoće tla). Najveće površine zauzimaju ostale poljoprivredne i šumske površine koje zauzimaju 51,82 % (ili 13.758,9 ha) ukupne površine Grada Omiša, dok ono najkvalitetnije obradivo tlo predstavlja prostorno najmanju kategoriju sa svega 19,1 ha. Sve poljoprivredne površine, određene kao vrijedno obradivo tlo i ostala obradiva tla, a posebno one izvan građevinskog područja, koriste se kao resursi za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda (zdrava hrana) u cilju opskrbe lokalnog stanovništva, turista i šireg područja. Prema podacima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (APPRRR) (2021) najbrojniji oblik poljoprivrednih gospodarstava u Gradu Omišu čine obiteljska poljoprivredna gospodarstva s postotnim udjelom od 97,6% (Tab. 16.). U razdoblju 2016.-2020. broj poljoprivrednih gospodarstava smanjio se za 2%. Najveći pad zabilježen je u kategoriji OPG-a u 2017. g., a razlog tome je ažuriranje podataka u Upisniku 2015. i 2016. g. pri čemu su brisani OPG-ovi koji nisu zadovoljavali nove uvjete ili čiji su nositelji preminuli. Nakon 2017. g. broj OPG-ova je lagano rastao te je u 2019. g. zabilježen porast od 1,5% u odnosu na 2017. g. U 2020. g. broj OPG-ova smanjio se za 3. U promatranom razdoblju rastao je broj trgovačkih društava, broj obrta se smanjio, dok je broj zadruga na području Grada Omiša stagnirao (Tab. 16.).

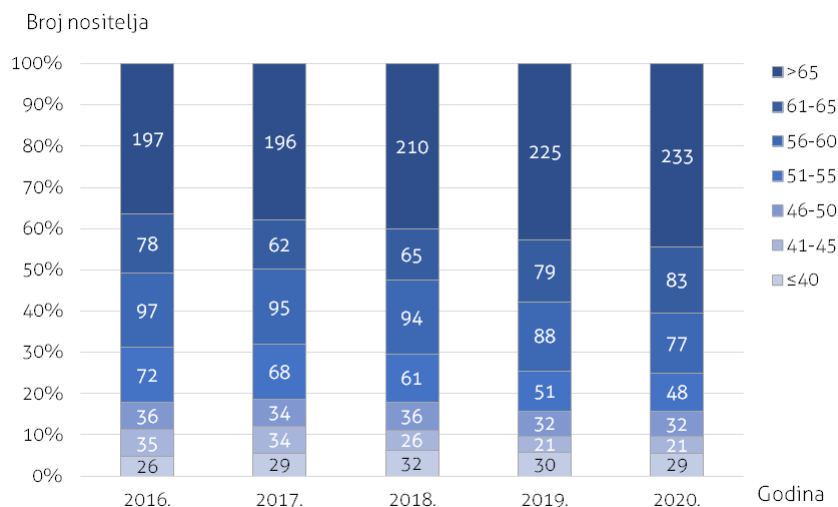
Tab. 16. Broj poljoprivrednih gospodarstava prema vrsti u razdoblju 2016.-2020.

Vrsta poljoprivrednog gospodarstva	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
OPG	541	518	524	526	523
Obrt	2	2	1	1	1
Trgovačko društvo	2	2	3	4	5
Zadruga	1	1	1	1	1
Druge pravne osobe	-	-	-	1	1
Ostali	1	1	1	1	5
Ukupno	547	524	530	534	536

Izvori podataka: APPRRR, 2017; APPRRR, 2018; APPRRR, 2019; APPRRR, 2020; APPRRR, 2021

Kao i u ostatku RH, OPG-ovi u Gradu Omišu su maleni, a poljoprivredne površine rascjepkane i također malene da bi predstavljale dobru podlogu za financijski isplativu djelatnost (Grad Omiš, 2018.) Omiški OPG-ovi bave se uzgojem maslina i voća, meda i pčelinjih proizvoda te stočarstvo, odnosno kozarstvo i ovčarstvo u zaobalju (Grad Omiš, 2018). Ekološku poljoprivredu razvijaju tri gospodarstva (Grad Omiš, 2021e). Grad Omiš član je LAG-a Adrion kojem plaća godišnju članarinu, a putem kojeg lokalni poljoprivrednici mogu ostvarivati bespovratna sredstva iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske. LAG Adrion pruža potporu poljoprivrednicima u pisanju i provedbi projekata te podnošenju

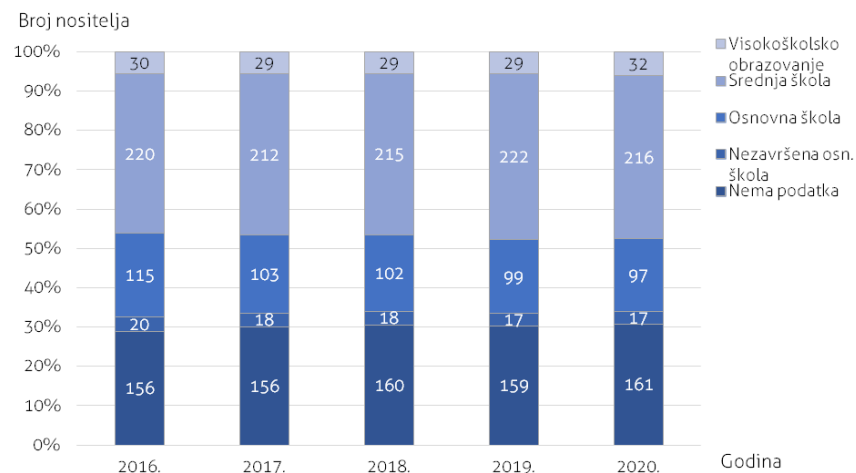
izvještaja o namjenskom utrošku sredstava (Grad Omiš, 2021e). Neizostavan dio analize poljoprivrednog sektora je demografski aspekt kod kojeg je važan čimbenik dob poljoprivrednika. U Gradu Omišu 44,6% svih nositelja OPG-ova su osobe starije od 65 g (Sl. 9.). što otežava provođenje modernizacije i promjena u poljoprivrednoj proizvodnji. Analizirajući kretanje dobi nositelja kroz godine, primjećuje se da se broj nositelja starijih od 65 naglo povećava. Naime, od 2016. do 2020. g. postotak nositelja starijih od 65 porastao je za 18,3%, dok je broj mlađih od 40 g. porastao samo 11,6%, pri čemu se treba uzeti u obzir da su zbog malenih apsolutnih brojeva, postotci dosta visoki. Ukoliko se takvi trendovi nastave, postoji rizik od smanjenja inovacijskih potencijala u poljoprivrednom sektoru.

Sl. 9. Dob nositelja OPG-a u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020. Izvori podataka: APPRRR, 2017; APPRRR, 2018; APPRRR, 2019; APPRRR, 2020; APPRRR, 2021

Obrazovana struktura nositelja OPG-ova je također vrlo važna kad se govori o promjenama u poljoprivredi, jer će obrazovaniji poljoprivrednik lakše i brže usvojiti promjenu. U gradu Omišu još je uvijek vrlo visok udio nositelja (21,8%) koji imaju završenu samo osnovnu školu, odnosno onih koji uopće nemaju završeni nikakav stupanj obrazovanja (Sl. 10.). Pozitivno je to da se broj nositelja bez ili sa završenom osnovnom školom u razdoblju 2016.-2020. g. smanjio za 15,6%. Broj visokoobrazovanih nositelja odgovara broju nositelja mlađih od 40 g. čime se

može zaključiti da većina mladih nositelja ima završeno visokoškolsko obrazovanje.

Sl. 10. Obrazovna struktura nositelja OPG-a u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020. Izvori podataka: APPRRR, 2017; APPRRR, 2018; APPRRR, 2019; APPRRR, 2020; APPRRR, 2021

Iz svega navedenog o poljoprivrednoj proizvodnji, može se zaključiti da je u Gradu Omišu potrebno provesti okupnjavanje zemljišta kako bi poljoprivredna proizvodnja mogla konkurirati na tržištu. Zatim je potrebno provoditi edukacije za poljoprivrednike o važnosti inovacija u poljoprivrednoj proizvodnji te poticati okupljanje poljoprivrednika u udruženja kako bi mogli konkurirati velikim trgovačkim lancima. Također je važno poticati mlade na bavljenje poljoprivredom, te daljnje uvođenje ekološke poljoprivrede na omiška gospodarstva u svrhu očuvanja okoliša, ali i proizvodnje kvalitetnije i zdravije hrane.

Prema podatcima iz proračuna, Grad je na početku promatranog razdoblja izdvajao 105.000,00 kn za potrebe poljoprivrede na prostoru Grada (Tab. 17.). U 2020. g. u proračunu nema stavke koja se odnosi na potpore u poljoprivredi, a isto vrijedi i za 2021. g. te za projekcije u 2022. i 2023. g. (Grad Omiš, 2020).

Tab. 17. Sredstva predviđena za poljoprivredu u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Poljoprivreda (1019)	105.000,00	105.000,00	40.000,00	70.000,00	0

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

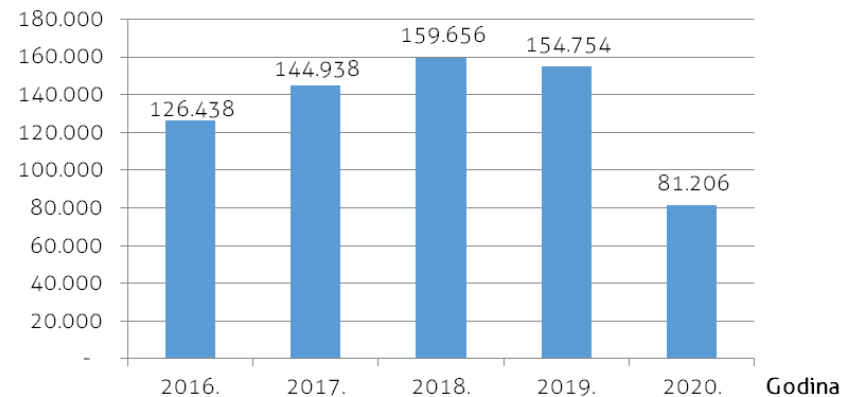
2.1.3.5 Turizam

Područje Grada Omiša sačinjava obalni dio s rivijerom te omiško zaleđe s bogatom povijesnom baštinom i prirodnim ljepotama. Unatoč svim mogućnostima razvoja, turizam se u Gradu Omišu razvija stihijski i prakticira se masovni turizam koji je fokusiran na privatni smještaj, a turistička sezona traje dva do tri ljetna mjeseca (Grad Omiš, 2018). Stoga je potrebno razvijati selektivne oblike turizma poput ruralnog, avanturističkog ili riječnog nautičkog turizma za koji Grad Omiš ima povoljna prirodna obilježja.

Kako je u Gradu Omišu naglasak stavljen na kupališni turizam, plaže i kupališta predstavljaju važan aspekt turističke ponude Grada Omiša zbog čega je potrebno redovito ih održavati i unaprjeđivati. Osim Plaža i kupališta, Grad Omiš poznat je po biciklističkim, jahačkim, planinarskim, i drugim stazama te po raznim mogućnostima aktivnog odmora uz različite rekreacijske sadržaje poput zip-line, raftinga, kajakinga, hikinga, trekkinga, slobodnog penjanja i sl. (Grad Omiš, 2018). No, iako postoji raznovrsna ponuda različitih oblika aktivnosti, oni nisu u dovoljnoj mjeri valorizirani i prepoznati zbog čega je potrebno dalje ih razvijati i brendirati kako bi se proširila ponuda Grada i smanjila sezonalnost.

Analizirajući turističke dolaske u razdoblju 2016.-2020. primjećuje se da je u razdoblju 2016.-2019. g. broj dolazaka porastao za 22% (Sl. 11.). U 2020. g. zabilježen je pad broja dolazaka za 48% u odnosu na 2019. g. uslijed pandemije COVID-19 virusa. Najveći broj dolazaka u 2019. g. zabilježen je na prostoru grada Omiša, zatim slijedi Rivijera, dok je najmanje turističkih dolazaka zabilježeno na prostoru Omiške zagore i Poljice (TZ Grada Omiša, 2021). Takav prostorni razmještaj turističkih dolazaka karakterističan je za cijelo promatrano razdoblje, pri čemu je važno istaknuti da prostor Omiške zagore i Poljice bilježi najbrži relativni rast po broju turističkih dolazaka (TZ Grada Omiša, 2021).

Broj dolazaka

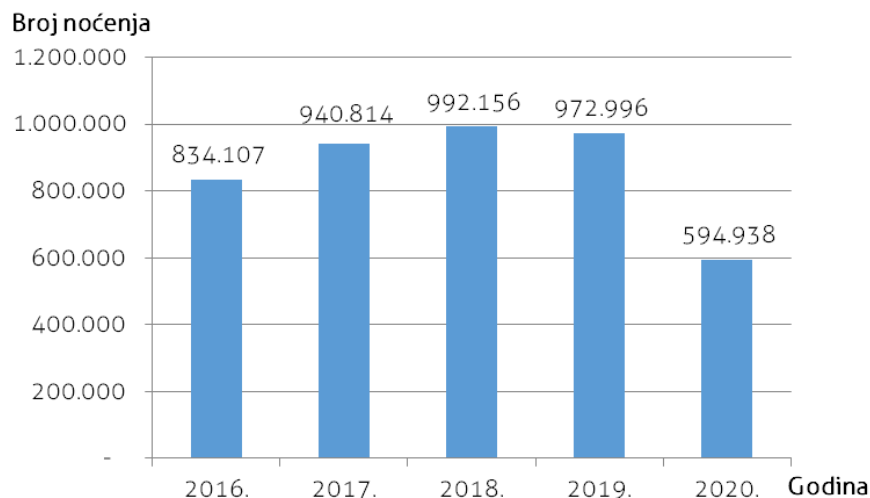

Sl. 11. Broj turističkih dolazaka u Grad Omiš u razdoblju 2016.-2020.

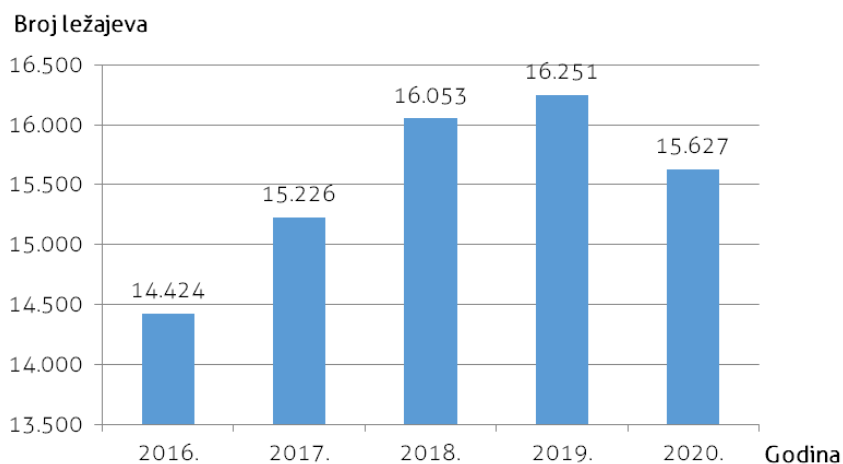
Izvor podataka: TZ Grada Omiša, 2021

Broj noćenja prati trendove dolazaka, pa je tako u 2019. g. ostvareno 16,7% više u odnosu na 2016. g. (Sl. 12.). U 2020. g. je također zabilježeno smanjenje ostvarenih noćenja za 38,9% u odnosu na 2019. g. Analizirajući prostorni razmještaj, najveći broj noćenja u 2019. g., ostvaren je na prostoru grada Omiša, slijedi Rivijera i na kraju Omiška zagora i Poljica. Kao što je slučaj i kod dolazaka, Omiška zagora i Poljica, i u broju noćenja bilježe najbrži relativni rast u promatranom razdoblju.

Turist se u 2019. g. na području Grada Omiša prosječno zadržao 6,3 dana dok je isti podatak za 2016. g. iznosio 6,6 dana što znači da se lagano smanjuje vrijeme boravka turista u Gradu Omišu. Analizirajući prema prostornim cjelinama, turisti su se u 2019. g. najduže zadržavali na prostoru Omiške zagore i Poljice (8,5 dana), zatim na prostoru Rivijere (7,4 dana) te naposljetku na prostoru grada (5,3 dana). U 2019. g. na prostoru Grada bilo je registrirano 1.836 objekata za smještaj turista, od čega su 1.756 bili objekti u domaćinstvu, ostalih ugostiteljskih objekata bilo je 64, zatim, 12 hotela, tri kampa i jedan OPG. Ukupno je na prostoru Grada bilo registrirano 16.251 ležaj (Sl. 13.) od čega su objekti u domaćinstvu brojili 76,3% svih ležajeva. Po broju ležajeva, slijedili su kampovi s 11,3%. Hoteli su brojili samo 5,9% svih ležajeva u Gradu. U promatranom razdoblju zabilježen je porast broja ležajeva u Gradu Omišu (2019. g. broj ležajeva je bio 12,7% veći u odnosu na 2016. g.), izuzev 2020. g. kada je zabilježen pad od 3,8% zbog već spomenute epidemije.

Sl. 12. Broj turističkih noćenja u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.
Izvor podataka: TZ Grada Omiša, 2021

Sl. 13. Broj ležajeva u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.
Izvor podataka: TZ Grada Omiša, 2021

Kako je turizam glavna gospodarska djelatnost u Gradu Omišu, tako su i sredstva predviđena za turizam veća od onih predviđenih za poduzetništvo ili poljoprivredu. U razdoblju 2016.-2020. sredstva namijenjena razvoju turizma

bilježila su veliki porast. U 2020. g. ona su 11 puta veća nego što su bila u 2016. g. (Tab. 18.). Razlog tome je što je u 2020. g. proveden projekt uređenja obalnog pojasa i plaže na potezu Brzet-Nemira (Grad Omiš, 2019).. Za 2021. g. u gradskom proračunu za potrebe turizma izdvojeno je 3.524.500,00 kn, dok projekcije za 2022. iznose 3.400.000,00 kn, a isti iznos predviđen je i za 2023. g. (Grad Omiš, 2020.).

Tab. 18. Sredstva predviđena za turizam u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Turizam (1008)	870.000,00	1.990.000,00	3.300.000,00	2.250.000,00	9.976.450,00

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

2.1.4 Okolišni aspekt

U ovom poglavlju analizira se kakvoća i onečišćenost osnovnih sastavnica okoliša: vode, zraka i tla. Pažnja se pridaje i javnim zelenim površinama te brownfield zonama.

Na području Grada Omiša nema postaja u okviru državne mreže za trajno praćenje kakvoće zraka, analiza kakvoće zraka moguća je jedino prema podacima postaja iz lokalne mreže Grada Omiša i susjedne općine Dugi Rat. Praćenje kakvoće zraka na prostoru Grada Omiša provodi se na dvije lokalne postaje: Lučica i Rina Baučića (Grad Omiš, 2018). Prema mjerenjima, navedene postaje imaju kategoriju iznimne kakvoće zraka, tj. zrak I. kategorije – čist ili neznatno onečišćen zrak (Grad Omiš, 2018). U svrhu što preciznijeg i kvalitetnijeg praćenja kvalitete zraka javlja se potreba postavljanje stanice za praćenje kvalitete i onečišćenosti zraka na području Grada Omiša, čime će se omogućiti kontinuirano i detaljno praćenje promjena.

Postaja za mjerenje kakvoće vode „OC04“ koja se nalazi ispred ušća Cetine i Grada Omiša, odlikuje se vrlo dobrim stanjem (Grad Omiš, 2018). S obzirom na antropogeni pritisak na okoliš koji se javlja u ograničenom prostoru Omiša, potrebno je pojačati mjere opreza kod zaštite voda kako bi se izbjegle moguće komplikacije i onečišćenje. Generalno se može zaključiti kako je kakvoća morske vode u Omišu zadovoljavajuće kvalitete, no s obzirom na blagu zatvorenost zaljeva u kopno, zaljev se slabije samostalno pročišćava strujanjem vode što uz moguće opterećenje otpadnim vodama, ograničenom prostoru urbanog prostora Omiša može stvoriti probleme u pogledu smanjenja kakvoće vode i mora. Redovito se

provodi kakvoća mora na plažama pa je tako u Gradu Omišu stanje kakvoće mora okarakterizirano kao izvrsno (Kakvoća mora u Republici Hrvatskoj, 2021). Vodovod d.o.o. Omiš, tvrtka koja je odgovorna za vodoopskrbu i sustav javne odvodnje, obnovila je pogon za kondicioniranje pitke vode Zagrad u Gatima. Objekt je regionalnog značenja jer služi za tretman pitke vode područja Omiša, ali i otoka Brača, Šolte i Hvara (Vodovod d.o.o. Omiš, 2021.). Tvrtka redovito provodi mjerenje kvalitete vode za piće.

U Hrvatskoj nije uspostavljeno sustavno praćenje kvalitete i onečišćenosti tla zbog čega nema mnogo podataka o stanju tla ni za prostor Grada Omiša. Prema Registru onečišćenja okoliša nema zabilježenih izvora emisija u tlo u cijeloj Splitsko-dalmatinskoj županiji (Grad Omiš, 2018). Radi suzbijanja mogućnosti onečišćenja okoliša potrebno je sanirati ilegalna odlagališta otpada. Komunalno poduzeće Peovica d.o.o. komunalni otpad s područja Grada Omiša odlaže na odlagalište otpada Karepovac u Splitu te stoga ne postoji opasnost od onečišćenja tla sa službenih odlagališta, međutim potrebno je evidentirati ilegalna odlagališta otpada i provesti mjere saniranja i suzbijanja daljnjeg odlaganja.

Klimatske opasnosti Grada Omiša identične su kao i u ostatku Hrvatske. Posljedice klimatskih promjena su posljednjih desetljeća sve uočljivije; uočen je porast prosječne temperature zraka, smanjuje se količina padalina, a raste broj suhih dana. Klimatski ekstremi su učestaliji, kao što su toplinski valovi, broj vrućih dana i trajanje suše (Grad Omiš, 2018).

Grad Omiš posjeduje osam javnih parkova (ukupne površine 10.000 m²), šest javnih travnatih površina (40.000 m²), tri drvoreda (4.000 m²) i tri javna dječja igrališta (2.000 m²) (Grad Omiš, 2018.). Prosječna površina javnih zelenih površina po stanovniku Grada Omiša iznosi 3,7 m² što je dvostruko manje od prosjeka Splitsko-dalmatinske županije koji iznosi 8,4 m² (Grad Omiš, 2018). Razvoj javnih zelenih površina od velike je važnosti za gusto urbanizirane prostore poput grada Omiša jer osim što privlače turiste, zelene površine imaju niz pozitivnih efekata na kvalitetu sastavnica okoliša i na smanjenje utjecaja klimatskih promjena na prostor.

Prema podacima Grada Omiša (2021e) na području Grada nalaze se tri brownfield područja – Priko, napušteni objekti u naseljima u zaobalju koji su nekad bili korišteni za potrebe obrazovanja („stare škole“) te napuštena tvornica cementa „Renko Šperac“. Lokacija Priko je sanirana te se priprema projektna dokumentacija za izgradnju zgrade javne uprave s drugim javnim sadržajima. Napuštene stare škole planiraju se prenamijeniti u prostore društvenih namjena za potrebe lokalnih zajednica ili u poduzetničke inkubatore. Na prostoru

napuštene tvornice cementa „Renko Šperac“ planirana je izgradnja dodatnih turističkih kapaciteta.

Grad Omiš neprestano ulaže u zaštitu okoliša na području Grada. Tako je u posljednjih pet g., za potrebe zaštite okoliša ukupno izdvojio 56.570.600,00 kn (Tab. 19.) od kojih je glavnina utrošena na početku promatranog razdoblja za potrebe sanacije stijena. U 2021. g. Grad je za potrebe zaštite okoliša namijenio 3.500.000,00 kn što je 100.000,00 kn manje nego u 2020. g. (Grad Omiš, 2020). Projekcije za 2022. i za 2023. g. su 550.000,00 kn po godini.

Tab. 19. Sredstva predviđena za zaštitu okoliša u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Zaštita okoliša (1003)	20.502.000	19.230.000	9.250.000	3.988.600	3.600.000

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

2.1.5 Komunalni aspekt

Upravljanje komunalnom infrastrukturom pod nadležnošću je sljedećih tvrtki:

- Vodoopskrbom i odvodnjom upravlja gradska tvrtka Vodovod d.o.o.
- Gospodarenjem otpadom upravlja gradska tvrtka Peovica d.o.o.

U Gradu Omišu komunalno društvo Vodovod d.o.o. registrirano je za javnu vodoopskrbu, što obuhvaća zahvaćanje, obradu, transport i isporuku pitke vode krajnjem potrošaču. Voda se crpi s izvorišta Vrilo i rijeke Cetine (objekt zahvata i dovoda Zagrad u naselju Gata), s ugrađenim uređajima za pročišćavanje vode. Obalni teritorij Grada u okviru je regionalnog sustava vodovoda Omiš-Brač-Hvar-Vis-Šolta, preko vodne komore HE Zakučac na rijeci Cetini (400 l/s). Voda se nakon toga cjevovodom dovodi do uređaja za pročišćavanje i kondicioniranje vode (Zagrad). Uređaj Zagrad ima zadatak vodu pročititi do stupnja higijenske ispravnosti vode za piće, i to taloženjem, filtracijom i dezinfekcijom klorom (Grad Omiš, 2018). Cjevovod promjera 600 mm u Priku se razdvaja na ogranke za Omiš zapad (200-250 mm) i Omiš istok (200-360 mm). Podsustavi ovog sustava su podsustav Omiš (Studenci i Podašpilje), podsustav Tugare-Gata i podsustav Srinjine. Ostali dijelovi Grada opskrbljuju se pomoću četiri postojeća sustava vodovoda (Grad Omiš, 2018):

- Vodoopskrbni sustav naselja uz srednji tok Cetine vezan na vodoopskrbni sustav Sinja (150-200 mm)
- Lokalni vodoopskrbni sustav naselja uz donji tok Cetine (Seoca, Kostanje [poslovna zona], Kučiće, Svinišće i Posašpillje) koji koristi vodu s izvora Studenac (15 l/s , 150 mm)
- Vodovod Makarska preko Zadvarja (200-150 mm) opskrbljuje naselja Podgrađe i Slime (400 l/s)
- Vodovod Split opskrbljuje naselje Dubrava.

U gradu Omišu vodovodna infrastruktura izgrađena je u svim naseljima, no još uvijek nisu sva domaćinstva priključena na gradski vodovod. U posljednjih pet godina broj priključaka u domaćinstvu porastao je za 8,6% (Tab. 20.). Godišnje se u Gradu Omišu prosječno potroši oko 1.000.000 m³ vode, odnosno 66.700 l/st. (Grad Omiš, 2018). Pritisak na vodoopskrbni sustav najizraženiji je ljeti zbog orijentiranosti Grada na turizam. Stoga je potrebno je unaprijediti sustav kako bi opskrba vodom tekla neometano i tijekom najvećih zahtjeva za vodom.

Tab. 20. Kretanje broja priključaka u domaćinstvu u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

Godina	Broj priključaka u domaćinstvu
2016.	7.671
2017.	7.821
2018.	7.953
2019.	8.098
2020.	8.332

Izvor podataka: Vodovod d.o.o., 2021a

Odvodnjom, također upravlja gradska tvrtka Vodovod d.o.o. Infrastrukturna mreža za odvodnju postoji samo na užem gradskom području pa su tako samo dijelovi grada Omiša spojeni na sustav odvodnje. U gradu Omišu izveden je i sustav za pročišćavanje voda Priko (Grad Omiš, 2018). U posljednjih pet godina došlo je do porasta priključaka na javni sustav odvodnje za 1,7% (Tab. 21.). Kako je pretežni dio zaobalnog područja Grada Omiša pokriven zonama sanitarne zaštite izvorišta pitke vode i rijeke Cetine, čije se vode koriste za vodoopskrbu Omiša, ali i drugih obalnih i otočnih gradova i općina koji su spojeni na vodoopskrbni sustav, obavezno je za ta područja osigurati javnu kanalizaciju.

Tab. 21. Kretanje broja priključaka na kanalizaciju u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

Godina	Broj priključaka na kanalizaciju
2016.	2.487
2017.	2.504

2018.	2.511
2019.	2.515
2020.	2.530

Izvor podataka: Vodovod d.o.o., 2021a

Na području grada Omiša miješani komunalni otpad sakuplja komunalno poduzeće Peovica d.o.o. sa sjedištem u Omišu i odvozi otpad na odlagalište Karepovac u Splitu. Pretovarna stanica nalazi se u Furnaži gdje Peovica ima svoje prostore te otpad iz autosmečara ulazi u koš i preskontejner volumena 30 m³ (Grad Omiš, 2018). Za prikupljanje miješanog komunalnog otpada komunalna tvrtka raspolaže sa šest spremnika volumena 250 l, 572 spremnika volumena 1.100 l, jednim spremnikom volumena 3.000 l, 16 spremnika volumena 5.000 l te s osam spremnika za baterije (Grad Omiš, 2017). Na području Grada izgrađeno je reciklažno dvorište „Furnaža“ te je planirana izgradnja kompostane i reciklažnog dvorišta Šestanovac. Prema Planu gospodarenja otpadom (2017) u Gradu Omišu, 2017. g. bilo je 10 ilegalnih odlagališta otpada. Komunalni otpad prikuplja se svakodnevno u gradu Omišu, naselju Zakučac te u priobalnom djelu Grada do Piska. Dva puta tjedno odvozi se iz bližih zaobalnih naselja, dva do tri puta tjedno iz naselja Seoca i Blato na Cetini te jednom tjedno iz udaljenijih zaobalnih naselja (Grad Omiš, 2018). Sustavom prikupljanja otpada obuhvaćeno je cjelokupno stanovništvo Grada. U 2020. g. na području Grada prikupljeno je 9,3 tona otpada od čega je 7,2 t bio miješani komunalni otpad, 1,9 t je iznosio korisni otpad dok je glomaznog otpada prikupljeno 0,2 t (Tab. 22.). Analizirajući količinu prikupljenog otpada u proteklih pet godina primjećuje se da je količina otpada u Gradu Omišu rasla do 2018. g., a nakon toga bilježi se pad u količini prikupljenog otpada. Takvi trendovi određeni su i turističkim dolascima. Naime, u godinama kad je zabilježeno smanjenje otpada, zabilježen je i pad broja turista na prostoru Grada. Iako se ukupne količine otpada smanjuju, raste prikupljeni korisni otpad što pokazuje da građani sve više razvrstavaju otpad.

Tab. 22. Količine prikupljenog otpada u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

Godina	Komunalni otpad	Korisni otpad	Glomazni otpad	Ukupno
2016.	9.595,29	265,20	1.079,59	10.940,08
2017.	10.179,36	539,68	1.224,31	11.943,35
2018.	10.359,96	1.351,00	808,74	12.519,70
2019.	9.509,34	1.734,54	544,60	11.788,48
2020.	7.196,19	1.967,14	181,14	9.344,47

Izvor: Peovica, 2021

Ukoliko se korisni otpad raščlani na sastavnice, primjećuje se da je u posljednjih pet godina količina prikupljenih svih sastavnica korisnog otpada u porastu, izuzev plastike koja bilježi smanjenje za 23,8% te stakla i tekstila koji nisu posebno prikupljeni (Tab. 23.).

Tab. 23. Prikupljene sastavnice korisnog otpada u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	Papir i karton	Plastična folija i ambalaža	Plastika	Metal	Staklo	Tekstil	Ostalo
2016.	132,39	3,24	55,01	1,66	-	19,41	53,56
2017.	184,08	3,9	-	31,44	-	29,60	290,66
2018.	363,54	14,80	21,60	46,08	-	-	904,95
2019.	478,12	19,04	34,79	57,78	-	-	1.144,81
2020.	482,72	24,84	41,91	83,00	-	-	1.333,34

Izvor: Peovica, 2021

Grad Omiš svake godine izdvaja određena sredstva iz gradskog proračuna za potrebe redovitog rada i unaprjeđenja komunalne infrastrukture na području Grada. Sredstva predviđena za komunalnu infrastrukturu porasla su za 26,8% u 2020. g. u odnosu na 2016. g (Tab. 24.). U 2021. g. Grad je za potrebe komunalne infrastrukture, u gradskom proračunu, namijenio 16.835.000,00 kn što je smanjenje za 11,9% u odnosu na 2020. g (Grad Omiš, 2020). Prema projekcijama. Grad će dodatno smanjiti sredstva namijenjena komunalnoj infrastrukturi za 8,1% u 2022. g. u odnosu na 2020. g. te za 13,3% u 2023. g. u odnosu na 2020. g (Grad Omiš, 2020).

Tab. 24. Sredstva predviđena za komunalnu infrastrukturu u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Komunalna infrastruktura (1005, 1006)	15.063.500	20.673.500	22.986.890	20.098.401	19.100.000

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

2.1.6 Prometni aspekt

Na teritoriju Grada Omiša postoji prometna mreža koja se sastoji od 18,2 km autoceste, 56,3 km državnih cesta, 68,5 km županijskih cesta te 43,7 km lokalnih

cesta. Cjelokupna duljina prometne mreže Grada Omiša čini 7,1% udjela u cijeloj duljini prometne mreže Splitsko-dalmatinske županije (Grad Omiš, 2018). Prometna mreža Grada Omiša može se okarakterizirati kao razvijena (Sl. 14.). Trenutno najvažnija cestovna prometnica za Grad Omiš je D8 (Jadranska magistrala ili u novijoj literaturi Jadranska turistička cesta) (Grad Omiš, 2018). Izgradnja obilaznice grada Omiša od ključnog je prometnog značaja i predstavlja primaran projekt i cilj unutar okvira prometnog razvoja kako bi se prometno rasteretio grad. Pod nadležnošću grada je upravljanje i uređivanje lokalnih i nerazvrstanih cesta dok su županijske ceste pod upravom županija, a državne ceste pod upravom države.

Pod nadležnošću Grada je i upravljanje prometom u mirovanju. U Gradu Omišu se nalazi 1.208 parkirališnih mjesta (Grad Omiš, 2021e) raspoređenih u dvije zone naplate.

Biciklistička infrastruktura nije razvijena o čemu svjedoči podatak da prema Prostornom planu uređenja Grada Omiša (2015), nema ucrtanih biciklističkih staza unutar Grada Omiša.

Sl. 14. Prometna mreža na prostoru Grada Omiša

Izvor podataka: Geofabrik, 2021

Na području Grada nalazi se i Luka Omiš koja je pod nadležnošću Lučke uprave Splitsko-dalmatinske županije i pripada II. kategoriji luka otvorenih za javni promet. U tijeku je provedba projekta izgradnje i uređenja gradske luke Omiš.

Proračunska sredstva namijenjena za razvoj prometa porasla su 2020. g. za 56,7% u odnosu na 2016. g. (Tab. 25.). Toliki porast rezultat je provedbe određenih projekata izgradnje i modernizacije određenih prometnica na području Grada. U 2021. g. Grad je namijenio 11.350.000,00 kn za potrebe prometa što je 20,6% manje u odnosu na 2020. g. (Grad Omiš, 2020). Projekcije za 2022. i 2023. g. bilježe dodatna smanjenja u sredstvima namijenjenima za promet u Gradu Omišu.

Tab. 25. Sredstva predviđena za promet u Gradu Omišu u razdoblju 2016.-2020.

	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Promet (1007)	9.120.000,00	12.660.000,00	9.510.000,00	7.600.000,00	14.291.500,00

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

2.1.7 Upravljački aspekt

Gradska uprava Grada Omiša broji 33 zaposlene osobe na neodređeno vrijeme (Grad Omiš, 2021f). Unutar Grada djeluje i Vlastiti pogon u sklopu kojeg je zaposleno 26 osoba od kojih je 24 osobe zaposleno na neodređeno dok su dvije osobe zaposlene na određeno vrijeme (Grad Omiš, 2021f). Ured gradonačelnika broji osam zaposlenih od kojih četiri ima završeno srednjoškolsko obrazovanje, jedan ima višu školu i tri imaju završenu visoku školu. Upravni odjel za komunalno stambene djelatnosti, uređenje prostora i zaštitu okoliša ima 22 zaposlene osobe od kojih 9 ima srednjoškolsko obrazovanje, troje ima višu školu i 10 zaposlenih ima završeno visoko obrazovanje. Upravni odjel za gospodarstvo i društvene djelatnosti zapošljava tri osobe koje imaju završeno visokoškolsko obrazovanje. U Vlastitom pogonu 24 osobe imaju završenu srednju školu, jedan zaposleni ima višu školu završenu i jedna osoba ima završeno visokoškolsko obrazovanje.

Grad Omiš započeo je proces digitalizacije kako bi građani ostvarili jednostavniji pristup potrebnim uslugama, pogotovo u izazovnim vremenima pandemije. U procesu početka je provedba e-usluge e-novorođenče.

Grad Omiš trenutno provodi tri EU projekta na prostoru Grada (Grad Omiš, 2021f):

- Zaželi posao na području Grada Omiša – faza II (nositelj projekta Grad Omiš)
- Otvorene ljetne pozornice Urbane aglomeracije Split, uređenje i opremanje lokacije staro groblje Omiš (nositelj projekta je Grad Solin.)
- Izgradnja i uređenje gradske luke Omiš (nositelj projekta je Lučka uprava Splitsko-dalmatinske županije)

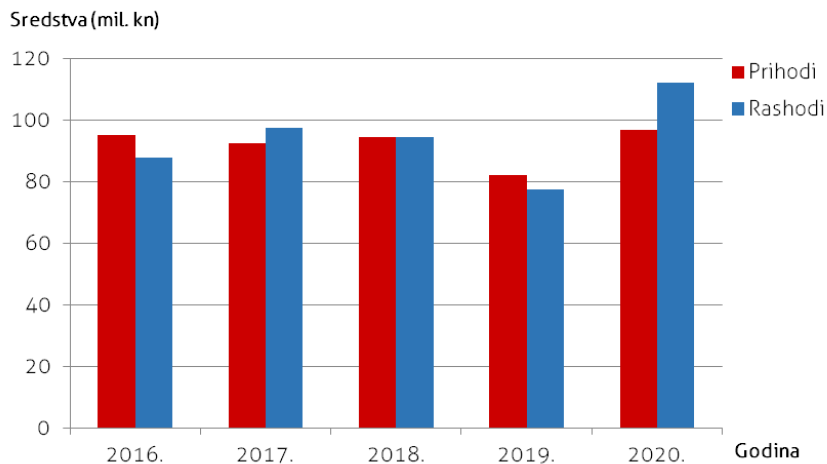
2.1.8 Analiza proračuna

Promatrajući proračun Grada Omiša u posljednjih pet godina primjećuje se da ne postoji određeni trend proračunskih prihoda i rashoda Grada, već isti osciliraju kroz godine. Ukoliko se usporede 2016. g. i 2020. g., primjećuje se porast prihoda za 1,6% te porast rashoda za 27,9% (Tab. 26; Sl. 15.).

Tab. 26. Proračunski prihodi i rashodi u razdoblju od 2016.-2020.

Godina	Proračunski prihodi	Proračunski rashodi
2016.	95.219.970,00	87.733.102,00
2017.	92.484.570,00	97.454.570,00
2018.	94.430.808,00	94.430.808,00
2019.	82.133.265,49	77.263.581,89
2020.	96.762.334,00	112.171.864,00

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

Sl. 15. Proračunski prihodi i rashodi u razdoblju od 2016.-2020.

Izvor podataka: Grad Omiš, 2015; Grad Omiš, 2016; Grad Omiš, 2017a; Grad Omiš, 2018a; Grad Omiš, 2019

U proračunu Grada Omiša za 2021. g. planirani su ukupni rashodi u iznosu od 95.122.399,10 kn što je smanjenje od 15,2% u odnosu na 2020. g. (grad Omiš, 2020). U 2022. g. planirano je daljnje smanjenje rashoda za 1,6% u odnosu na 2021. g. dok je za 2023. i 2024. g. planirani porast proračunskih rashoda (Grad Omiš, 2021). Promatrajući iznose po razdjelima u naredne dvije godine, Grad planira smanjenje rashoda u Uredu gradonačelnika. Za upravni odjel za komunalno stambenu djelatnost, uređenje prostora i zaštitu okoliša planirano je smanjenje u 2022. g., a zatim opet porast rashoda u 2023. g. (

Tab. 27.). Za upravni odjel za gospodarstvo i društvene djelatnosti planirani je porast rashoda u 2023. i 2024. g. I u Vlastitom pogonu planira se povećanje rashoda u narednom razdoblju.

Tab. 27. Planirani rashodi proračuna Grada Omiša po razdjelima za 2022., 2023. i 2024. godinu

	2022.	%	2023.	%	2024.	%
PRORAČUN	93.576.134,85	100	100.180.253,38	100	108.592.845,14	100
1. Ured gradonačelnika	20.626.209,50	22,0	14.786.209,50	14,8	14.786.209,50	13,6

2. UO za komunalno stambenu djelatnost, uređenje prostora i zaštitu okoliša	36.770.750,35	39,3	44.527.240,00	44,4	51.977.240,00	47,9
3. UO za gospodarstvo i društvene djelatnosti	32.742.675,00	35,0	32.430.303,88	32,4	32.392.895,64	29,8
4. Vlastiti pogon	3.436.500,00	3,7	8.436.500,00	8,4	9.436.500,00	8,7

Izvor podataka: Grad Omiš, 2021

2.2 SWOT analiza

RAZVOJNI POTENCIJALI	RAZVOJNE POTREBE
Prednosti	Slabosti
<p>Društvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozitivan migracijski saldo - razvijena mreža predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja - sufinanciranje predškolskog odgoja - sufinanciranje prijevoza i školskih potrepština - razvijen sustav stipendiranja - razvijena zdravstvena skrb na području Grada - pad korisnika minimalne zajamčene naknade - dostupnost kulturnih i edukativnih sadržaja i manifestacija - razvijena sportsko-rekreacijska infrastruktura <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - iznadprosječni indeks razvijenosti - postojanje gospodarskih zona 	<p>Društvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - prirodni pad broja stanovnika - izrazita centralizacija u prostornom razmještaju stanovništva - liste čekanja u predškolskim ustanovama - neprilagođenost školske infrastrukture djeci s potrebama - osrednja opremljenost obrazovnih ustanova - centraliziranost zdravstvene funkcije u gradu Omišu - nepostojanje dežurne ljekarne - nepostojanje kina - centraliziranost kulturne infrastrukture

<ul style="list-style-type: none"> - porast poduzeća - tradicija poljoprivredne proizvodnje - razvijeno pčelarstvo - čistoća mora - bogatstvo prirodne i kulturne baštine - uređivanje turističke infrastrukture <p>Prometna i komunalna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijena prometna mreža - kontinuirano ulaganje u održavanje nerazvrstanih cesta - unaprjeđenje pješačke i biciklističke infrastrukture - projekt obnove gradske luke - zadovoljavajuća pokrivenost područja vodovodnom infrastrukturom - smanjenje prikupljenog komunalnog otpada - porast prikupljenog korisnog otpada - postojanje reciklažnog dvorišta - plan izgradnje kompostane i RD Šestanovec <p>Proračun</p> <ul style="list-style-type: none"> - transparentnost proračuna - jasno definirani ciljevi ulaganja 	<ul style="list-style-type: none"> - dotrajnost i neopremljenost kulturne infrastrukture - centraliziranost sportsko-rekreativnih objekata - neadekvatna opremljenost sportsko-rekreativne infrastrukture <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - dominacija turizma - nepostojanje programa poticanja poduzetništva - sporo infrastrukturno opremanje GZ - nepovoljna dobna i obrazovna struktura poljoprivrednika - malena i usitnjena gospodarstva - orijentiranost na kupališni turizam - preizgrađenost - nedovoljna promocija aktivnih oblika turizma <p>Prometna i komunalna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - prolazak važnih pravaca kroz centar grada - prometna zagušenost tijekom ljetnih mjeseci - nedostatak pješačke i biciklističke infrastrukture uz postojeće prometnice - izgrađeni sustav odvodnje isključivo u gradu Omišu - porast potrošnje vode tijekom ljetnih mjeseci - postojanje ilegalnih odlagališta otpada <p>Proračun</p> <ul style="list-style-type: none"> - neravnomjerna ulaganja po sektorima
Prilike	Prijetnje
<p>Društvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - poticajne demografske mjere - ulaganje u predškolske i školske ustanove - socijalna skrb kroz udruge - obnova i uređenje kulturnih spomenika - veliki broj sportskih udruga <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - ulaganje u razvoj GZ - poticanje poduzetništva - ulaganje u razvoj poduzetničke infrastrukture - dostupnost fondova EU - članstvo u LAG-u 	<p>Društvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - napredovanje procesa starenja - jačanje centralizacije grada Omiša u svim društvenim funkcijama Grada - nedostatak sredstava za brigu o kulturnoj infrastrukturi <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - konkurencija drugih GZ izvan Grada - daljnje usitnjavanje poljoprivrednih gospodarstava - jaka turistička ponuda okolnih prostora

<ul style="list-style-type: none"> - porast važnosti turizma u zaobalju - dobra prometna dostupnost Grada kao destinacije <p>Prometna i komunalna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - blizina Splita kao prometnog središta - prepoznata važnost Omiške obilaznice - razvoj vodoopskrbne mreže i mreže odvodnje u zaobalju - izgradnja CGO Lećevica <p>Proračun</p> <ul style="list-style-type: none"> - daljnji napredak na transparentnosti proračuna - daljnji razvoj projekata unaprjeđenja stanja na prostoru Grada 	<p>Prometna i komunalna infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagušenje prometa tijekom ljetne sezone - porast cijena prilikom izgradnje - nova ilegalna odlagališta otpada - rast troškova izgradnje vodovoda i kanalizacije <p>Proračun</p> <ul style="list-style-type: none"> - izazovi nametnuti pandemijskim događajima
--	---

2.3 Identifikacija ključnih izazova i potreba za naredni mandat

Na temelju analize stanja u prostoru, u ovome poglavlju istaknuti su osnovni izazovi i potrebe Grada Omiša.

U sektoru društva kao temeljni izazov mogu se izdvojiti negativni demografski trendovi te koncentriranost stanovništva oko centra Grada. Prema procjenama, broj stanovnika u Gradu Omišu smanjuje se unatrag 10 godina, što zbog migracija stanovništva, a što zbog prirodnog kretanja broja stanovnika zbog čega je potrebno i dalje provoditi te ojačati demografske mjere. Kroz godine dolazi do povećanja broja stanovništva starije životne dobi čime se mijenjaju i potrebe stanovništva zbog čega je potrebno prilagoditi sustav na način da su te potrebe zadovoljene. Ulaganjem u infrastrukturu, potrebnu za starije dobne skupine, povećat će se i njihova kvaliteta života. S druge strane, potrebno je istovremeno ulagati i u infrastrukturu za stanovništvo mlađe životne dobi kako bi se smanjilo iseljavanje mladih obitelji. Najvažnija potreba za mlade obitelji je osigurati dovoljan broj mjesta u predškolskim ustanovama, jednosmjensku nastavu u osnovnoj školi za svakog učenika te kvalitetnu infrastrukturu za izvannastavne aktivnosti i društvenu aktivnost djece i mladih (sigurna i opremljena igrališta i sportske prostorije).

U sektoru gospodarstva ključni izazov u narednom razdoblju biti će sprječavanje pada zaposlenih s obzirom na pandemiju virusa COVID-19 te omogućiti radno sposobnom stanovništvu da živi i djeluje na prostoru Grada. Potrebno je nastaviti razvijati poduzetništvo zajedno s poduzetničkom infrastrukturom te dalje razvijati gospodarske zone na području Grada kako bi one, nakon što budu infrastrukturno opremljene, mogle privući tvrtke na prostor Grada. Kako bi stanovništvo bilo osposobljeno za rad u novim poduzećima potrebno je redovito provoditi edukacije i osposobljavanja za poslove koji se nude na prostoru Grada i koji su potrebni na prostoru Grada. Glavni izazov u poljoprivredi Grada, predstavljaju malena, rascjepkana gospodarstva sa starijim, često nedovoljnog kapaciteta suvremenih vještina, koji imaju ograničene mogućnosti unaprjeđenja i razvoja inovacija u poljoprivrednoj proizvodnji. Grad ima mogućnost sudjelovati u oblikovanju unaprjeđene i poboljšane poljoprivredne proizvodnje. Poticajima i sufinanciranjem poljoprivrede može se potaknuti mlado i obrazovano stanovništvo da se započne baviti poljoprivrednom proizvodnjom. Uvođenjem inovacija i specijalizacijom poljoprivredne proizvodnje, ista može biti pokretač razvoja prostora. Potrebno je potaknuti omladine poljoprivrednike da se odluče za ekološku poljoprivrednu proizvodnju jer osim dobrobiti za čovjeka, ista ima vrlo pozitivne učinke i na očuvanje okoliša. Edukacijom poljoprivrednika o važnosti uvođenja inovacija na poljoprivredna gospodarstva poboljšat će se slika poljoprivredne proizvodnje Grada Omiša. Potrebno je poticati suradnju između turizma i poljoprivrede i uvesti projekte od polja do stola u kojima OPG-ovi surađuju s ugostiteljima i preko kojih plasiraju svoje proizvode na tržište. U turizmu glavni izazov predstavlja prekomjerna orijentiranost Grada na kupališni turizam. Potrebno je diversificirati turističku ponudu Grada, poboljšati marketing i bolje promovirati i ostale oblike turizma koji se nude na području Grada, osobito u zaobalju. Daljnje valoriziranje već razvijene turističke infrastrukture, uz dodavanje novih sadržaja može osnažiti turizam na prostoru Grada i produžiti sezonu.

U sektoru prometa temeljni izazov i potreba je nastavak unaprjeđenje i obnove nerazvrstanih cesta na području Grada. Potrebno je obratiti pozornost na daljnji razvoj pješačke i biciklističke infrastrukture te ulagati u povećanje sigurnosti u prometu. U Gradu postoji problem nedostatka parkirnih mjesta pa je to jedan od izazova koje je potrebno riješiti u narednom razdoblju. Kako bi Grad išao u korak s EU potrebno je modernizirati javnu rasvjetu na prometnicama Grada.

U sektoru komunalne infrastrukture najveći izazov predstavlja nedostatak sustava kanalizacije na širem području Grada, pogotovo jer se prostor zaobalja nalazi na prostoru sa kojeg se crpi voda za piće. Također je potrebno nastaviti provoditi politiku recikliranja otpada i dodatno educirati stanovništvo o važnosti recikliranja

kako bi u narednom razdoblju i dalje padale količine miješanog komunalnog otpada, a rasle količine prikupljenog korisnog otpada. Izazov predstavljaju i ilegalna odlagališta otpada na području Grada. Njih je potrebno sanirati te provoditi edukacije građana kako ne bi bacali otpad u prirodu i time zagađivali okoliš, pogotovo prostore sa kojih se crpi voda za piće.

U sektoru javne uprave potrebno je provesti digitalizaciju usluga kako bi građani imali olakšani pristup uslugama Grada, pogotovo u izazovna vremena pandemije COVID-19.

3. STRATEŠKI OKVIR

3.1 Prioriteti djelovanja

Strateško planiranje i razvoj Grada Omiša u razdoblju 2021.-2025. temeljiti će se na postavljenom strateškom okviru koji je definiran kroz pet prioriteta unutar kojeg su razrađene mjere i aktivnosti kako bi se prioriteti ispunili. Svi prioriteti, mjere i aktivnosti usklađeni su s Nacionalnom razvojnom strategijom do 2030. g.

Prioriteti djelovanja u Gradu Omišu definirani ovim provedbenim programom su:

1. Povećanje kvalitete života
2. Konkurentno i održivo gospodarstvo
3. Održivo gospodarenje prirodnim resursima i poboljšanje kvalitete okoliša
4. Unaprjeđenje prometne infrastrukture
5. Modernizacija lokalne uprave

P1 Povećanje kvalitete života

Kroz analizu stanja u prostoru, utvrđeno je kako je u narednom razdoblju potrebno unaprijediti i modernizirati pojedine segmente društvene infrastrukture, ali i nastaviti s provođenjem dosadašnjih demografskih politika te uvođenjem novih, kako bi Grad Omiš bio atraktivan mladim osobama i mladim obiteljima. Sve aktivnosti vezane uz demografiju i društvo okupljene su u prioritet P1.

P2 Konkurentno i održivo gospodarstvo

U Gradu Omišu (ljetni, kupališni) turizam je temeljna gospodarska djelatnost što dugoročno nije održivo zbog velike ovisnosti o nizu drugih faktora. Stoga je u narednom razdoblju potrebno usmjeravati sredstva u razvoj drugih oblika gospodarskih djelatnosti te u razvijanje selektivnih oblika turizma kako bi se Grad odmaknuo od kupališnog turizma čime bi se smanjila sezonalnost i kako bi se Grad Omiš istaknuo u prostoru čiji se turizam temelji na kupališnom. Aktivnosti vezane uz razvoj gospodarstva na prostoru Grada Omiša okupljene su u prioritet P2.

P3 Održivo gospodarenje prirodnim resursima i poboljšanje kvalitete okoliša

Analizom stanja utvrđeno je kako trenutno stanje komunalne infrastrukture ne pruža jednake uvjete za sve žitelje Grada Omiša zbog čega je u narednom razdoblju potrebno provesti određene aktivnosti kako bi svaki stanovnik Grada Omiša imao pristup zadovoljavajućoj komunalnoj infrastrukturi. Adekvatno upravljanje javnim površinama povećava kvalitetu života stanovništva. Samim time, potrebno je redovito provoditi uređivanje i unapređivanje javnih površina. Posljednji dio ovog prioriteta predodređen je za prirodne rizike i otpornost na klimatske promjene. Kako na području Grada postoji veliki broj prirodnih i antropogenih rizika potrebno je implementirati mjere te ulagati u civilnu zaštitu kako bi se povećala sigurnost stanovništva. Aktivnosti vezane uz komunalnu infrastrukturu, očuvanje javnih površina i unaprjeđenje otpornosti na prirodne rizike i klimatske promjene okupljene su pod prioritetom P3.

P4 Unaprjeđenje prometne infrastrukture

Prometna povezanost ključni je faktor u atraktivnosti nekog prostora. Na prostoru Grada, posebice u ljetnoj sezoni dolazi do velikih problema u prometu Grada Omiša zbog čega je potrebno provesti unaprjeđenje prometne infrastrukture kako bi se poboljšala prometna povezanost Grada, ali i omogućio siguran promet za sve sudionike.

P5 Modernizacija lokalne uprave

Potreba za digitalizacijom javne uprave i administrativnih procesa identificirana je kao važan element budućeg razvoja EU, što je i potvrđeno kroz potrebe identificirane tijekom pandemije. Kako bi Grad Omiš išao ukorak s vremenom definiran je prioritet P5 kroz koji će se u narednom razdoblju modernizirati gradska uprava Omiša.

3.2 Mjere provedbenog programa

Unutar prioriteta definirane su mjere i aktivnosti koje će se provoditi u narednom razdoblju kako bi se prioriteti ostvarili.

Mjere i aktivnosti unutar P1 Povećanje kvalitete života

1.1. Smanjenje negativnih demografskih trendova

Kao i ostatak Hrvatske, i Grad Omiš su zahvatili negativni demografski procesi. Kako bi se poboljšala demografska slika Grada, u narednom razdoblju provodit će se isplaćivanje potpora za novorođenčad te će se razviti određene povlastice za mlade obitelji s djecom. Grad će sufinancirati udruge koje okupljaju mlade kako bi one bile na visokoj razini razvijenosti i time pružale mladima kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Također će se omogućiti nezaposlenim osobama korištenje programa cjeloživotnog obrazovanja i/ili prekvalifikacija kako bi pronašli zaposlenje na prostoru Grada.

Aktivnosti u sklopu mjere 1.1. su:

- 1.1.1. Razvoj seta povlastica za mlade obitelji s djecom
- 1.1.2. Razvoj programa potpora za novorođenčad
- 1.1.3. Poticanje nezaposlenih na korištenje programa cjeloživotnog obrazovanja i/ili prekvalifikacije
- 1.1.4. Pružanje podrške udrugama koje okupljaju mlade

Provedbom mjere 1.1. doprinosi se provedbi prioriteta P1 Povećanje kvalitete života te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC6: Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji) i Održivog razvoja UN-a (SDG4: Osigurati uključivo i pravedno obrazovanje i promicati prilike za cjeloživotno učenje svim ljudima). Provedbom mjere 1.1. doprinosi se provedbi digitalne transformacije.

1.2. Dostupne odgojno-obrazovne funkcije

Analiza stanja ukazuje na potrebu daljnjeg razvoja odgojno-obrazovne infrastrukture, prvenstveno na potrebu za povećanjem kapaciteta u predškolskim ustanovama te potrebu za obnovom infrastrukture i opreme u odgojno-obrazovnim ustanovama u Gradu Omišu. Od velike je važnosti nastavak sufinanciranja prijevoza učenika s obzirom da većinu učenika čine učenici-putnici te nastavak stipendiranja studenata i učenika lošijeg imovinskog stanja, ali i izvrsnih studenata i učenika koji se školuju za deficitarna zanimanja. Kako sve više djece zahtijeva pomoć kod školovanja, potrebno je pružiti podršku projektima zapošljavanja asistenata u nastavi te provesti infrastrukturno opremanje odgojno-obrazovnih ustanova kako bi obrazovanje bilo dostupno svakom djetetu.

Aktivnosti u sklopu mjere 1.2. su:

1.2.1. Redovito poslovanje te ulaganje u unaprjeđenje predškolskih ustanova

1.2.2. Ulaganje u unaprjeđenje infrastrukture osnovnoškolskih i srednjoškolskih objekata

1.2.3. Podrška projektima zapošljavanja asistenata u nastavi za pomoć djeci s posebnim potrebama

1.2.4. Prilagodba odgojno-obrazovnih objekata potrebama osoba s invaliditetom

1.2.5. Stipendiranje studenata i učenika te sufinanciranje prijevoza

1.2.6. Podrška razvoju programa cjeloživotnog učenja

Provedbom mjere 1.2. doprinosi se provedbi prioriteta P1 Povećanje kvalitete života te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC2: Obrazovani i zaposleni ljudi) i Održivog razvoja UN-a (SDG4: Osigurati uključivo i pravedno obrazovanje i promicati prilike za cjeloživotno učenje svim ljudima). Provedbom mjere 1.2. doprinosi se provedbi digitalne transformacije.

1.3. Modernizacija socijalne skrbi

Kroz analizu stanja utvrđeno je kako na području Grada ne postoji ustanova za skrb starijih i nemoćnih, a koja zasigurno treba s obzirom na porast stanovništva u starijim dobnim skupinama. Kako bi se smanjila nezaposlenost na području Grada, u narednom razdoblju razvijat će se usluge socijalnog mentorstva što će rezultirati smanjenjem marginaliziranosti određenih skupina stanovništva. Grad će pružiti potporu radu raznim udrugama koje za cilj imaju uključivanje raznih skupina stanovništva kako bi se smanjila socijalna ugroženost na području Grada Omiša.

Aktivnosti u sklopu mjere 1.3. su:

1.3.1. Program razvoja ustanove za skrb starijih i nemoćnih na području Grada

1.3.2. Razvoj usluga socijalnog mentorstva, socijalnog poduzetništva i socijalne inkluzije

1.3.3. Potpora radu udruga

Provedbom mjere 1.3. doprinosi se provedbi prioriteta P1 Povećanje kvalitete života te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC5: Zdrav, aktivan i kvalitetan život) i Održivog razvoja UN-a (SDG3: Osigurati zdrav život i promicati blagostanje svih ljudi svih starosnih skupina).

1.4. Podrška modernizaciji zdravstvene skrbi

U narednom razdoblju, u sklopu mjere 1.4. Grad će pružiti podršku proširenju zdravstvenih usluga te će razviti mrežu javnih defibrilatora uz promociju i edukaciju stanovništva o načinu korištenja istih, što je od posebne važnosti upravo u ljetnim mjesecima kad je pritisak ljudi na prostor Grada najveći. Kako sve više osoba boluje od raznih bolesti zbog današnjeg načina života, Grad će, u narednom razdoblju održavati edukacije o važnosti zdravije prehrane, rekreacije i sl.

Aktivnosti u sklopu mjere 1.4. su:

- 1.4.1. Razvoj mreže javnih defibrilatora, uz promociju i edukacije o načinu korištenja
- 1.4.2. Održavanje edukacija o važnosti zdravog načina života
- 1.4.3. Podrška proširenju zdravstvenih usluga

Provedbom mjere 1.4. doprinosi se provedbi prioriteta P1 Povećanje kvalitete života te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC5: Zdrav, aktivan i kvalitetan život) i Održivog razvoja UN-a (SDG3: Osigurati zdrav život i promicati blagostanje svih ljudi svih starosnih skupina). Provedbom mjere 1.4. doprinosi se provedbi digitalne transformacije.

1.5. Razvoj atraktivnog urbanog prostora

Kako bi se stanovništvo zadržalo na nekom prostoru nije dovoljno samo da ima siguran posao već je potrebno osigurati aktivnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena i dostupnost sadržaja svim dobnim skupinama. U sklopu mjere 1.5. Grad će prvenstveno ulagati u kulturnu i sportsko-rekreacijsku infrastrukturu. Obnavljat će se kulturna baština Grada te će se ulagati u opremanje kulturnih ustanova na području Grada s naglaskom na digitalizaciju sadržaja u kulturnim ustanovama Grada. Grad će pružiti podršku kulturnim manifestacijama koje se odvijaju na području Grada kroz godinu kako bi iste bile na dovoljno visokoj razini za potrebe turizma, ali i lokalnog stanovništva. Kako bi djeca i mladi, ali i oni stariji mogli kvalitetno provoditi slobodno vrijeme, Grad će poticati organizaciju raznih sportskih događaja i aktivnosti.

Aktivnosti u sklopu mjere 1.5. su:

- 1.5.1. Ulaganje u infrastrukturu i opremanje sportsko-rekreacijskih centara
- 1.5.2. Obnova javnih dječjih igrališta u Gradu
- 1.5.3. Provođenje obnove kulturne baštine
- 1.5.4. Redovna djelatnost te ulaganje u infrastrukturu i opremanje kulturnih ustanova
- 1.5.5. Pružanje podrške kulturnim manifestacijama na području Grada
- 1.5.6. Poticanje organizacije sportskih događaja i aktivnosti, posebice za djecu i mlade

Provedbom mjere 1.5. doprinosi se provedbi prioriteta P1 Povećanje kvalitete života te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC1: Konkurentno i inovativno gospodarstvo; SC5: Zdrav, aktivan i kvalitetan život) i Održivog razvoja UN-a (SDG3: Osigurati zdrav život i promicati blagostanje svih ljudi svih starosnih skupina, SDG11: Učiniti gradove i ljudska naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima). Provedbom mjere 1.5. doprinosi se provedbi zelene i digitalne transformacije.

Mjere i aktivnosti unutar P2 Konkurentno i održivo gospodarstvo

2.1. Poticanje poduzetničkih pothvata

Grad Omiš ima veliki neiskorišteni potencijal u poduzetništvu. Stvaranjem povoljnog i poticajnog gospodarskog okruženja kroz razvoj potpornih institucija i ulaganje u infrastrukturno opremanje poduzetničkih zona unaprijedit će se gospodarski razvoj Grada Omiša. Osim razvijanja infrastrukture Grad će poticati poduzetništvo, osobito žene poduzetnice te poduzetnike koji koriste OIE u poslovanju čime doprinose očuvanju okoliša na području Grada.

Aktivnosti u sklopu mjere 2.1. su:

- 2.1.1. Razvoj i modernizacija poduzetničke potporne infrastrukture
- 2.1.2. Infrastrukturno opremanje gospodarskih zona

2.1.3. Poticanje žena poduzetnica i mladih poduzetnika

2.1.4. Poticanje samozapošljavanja i početka poduzetničkih aktivnosti, uključujući edukacije

2.1.5. Poticanje poduzetnika koji koriste OIE u poslovanju

Provedbom mjere 2.1. doprinosi se provedbi prioriteta P2 Konkurentno i održivo gospodarstvo te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC1: Konkurentno i inovativno gospodarstvo; SC11: Digitalna tranzicija društva i gospodarstva) i Održivog razvoja UN-a (SDG8: Promicati ravnomjeran, uključivi i održivi gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojan posao za sve; SDG9: Izgraditi otpornu infrastrukturu, promicati uključivu i održivu industrijalizaciju i poticati inovacije). Provedbom mjere 2.1. doprinosi se provedbi zelene i digitalne transformacije.

2.2. Moderna poljoprivredna proizvodnja temeljena na inovacijama

Poljoprivredu Grada Omiša karakteriziraju usitnjena poljoprivredna gospodarstva i nedostatak znanja poljoprivrednika o konkurentnom poslovanju. Kako bi se poboljšala poljoprivredna proizvodnja na području Grada, Grad će održavati edukacije za poljoprivrednike o važnosti inovacija i digitalizacije u poslovanju. Kako bi „pomladili“ OPG-ove na prostoru Grada, Grad će razviti poticaje za mlade poljoprivrednike. Također će se poticati uvođenje ekološke poljoprivrede na omiške OPG-ove te će se poticati udruživanje poljoprivrednika kako bi mogli konkurirati na tržištu. Kako bi približili lokalnu hranu stanovnicima, Grad će provoditi edukacije za stanovništvo o važnosti i prednostima lokalno proizvedene hrane i proizvoda.

Aktivnosti u sklopu mjere 2.2. su:

2.2.1. Poticanje razvoja i unaprjeđenja ekološke poljoprivrede

2.2.2. Održavanje edukacija za poljoprivrednike o važnosti inovacija i digitalizacije na gospodarstvu

2.2.3. Razvoj poticaja za mlade poljoprivrednike

2.2.4. Poticanje udruživanja poljoprivrednika u svrhu jačanja konkurentnosti

2.2.5. Edukacija stanovništva o prednostima lokalno proizvedene hrane i proizvoda

Provedbom mjere 2.2. doprinosi se provedbi prioriteta P2 Konkurentno i održivo gospodarstvo te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC1: Konkurentno i inovativno gospodarstvo; SC9: Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva; SC11: Digitalna tranzicija društva i gospodarstva) i Održivog razvoja UN-a (SDG2: Iskorijeniti glad, osigurati dostatne količine hrane i bolju prehranu te promicati održivu poljoprivredu, SDG8: Promicati ravnomjeran, uključivi i održivi gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojan posao za sve). Provedbom mjere 2.2. doprinosi se provedbi zelene i digitalne transformacije.

2.3. Stvaranje prepoznatljive turističke destinacije temeljene na lokalnim proizvodima

Kroz analizu stanja utvrđena je izrazita dominacija kupališnog turizma u gospodarstvu Omiša. Kako bi se u narednom razdoblju taj utjecaj smanjio definirana je mjera 2.3. u sklopu koje će se raditi na diversifikaciji turističke ponude Grada Omiša te na smanjivanju sezonalnosti i udruživanju lokalnih proizvođača i ugostitelja čime će se omiški OPG-ovi uključiti u turističku ponudu Grada. Podržavat će se inovativni turistički proizvodi te će se ulagati u unaprjeđenje infrastrukture za potrebe turizma, s naglaskom na razvoj cikloturističke infrastrukture i šetnica.

Aktivnosti u sklopu mjere 2.3. su:

2.3.1. Povezivanje poslovnih subjekata (ugostiteljstvo, apartmani, OPG-ovi) radi stvaranja integrirane i standardizirane ponude

2.3.2. Podrška razvoju inovativnih turističkih proizvoda

2.3.3. Podrška ulaganjima u infrastrukturu za unaprjeđenje kvalitete turizma

2.3.4. Pružanje podrške za razvoj selektivnih oblika turizma

Provedbom mjere 2.3. doprinosi se provedbi prioriteta P2 Konkurentno i održivo gospodarstvo te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC1: Konkurentno i inovativno gospodarstvo) i Održivog razvoja UN-a (SDG8: Promicati ravnomjeran, uključivi i održivi gospodarski rast, punu i produktivnu zaposlenost i dostojan posao za sve). Provedbom mjere 2.3. doprinosi se provedbi digitalne transformacije.

Mjere i aktivnosti unutar P3 Održivo gospodarenje prirodnim resursima i poboljšanje kvalitete okoliša

3.1. Razvoj i unaprjeđenje komunalne infrastrukture

Na području Grada Omiša još uvijek postoje kućanstva koja nemaju vodovodni priključak, a većina njih nema kanalizaciju. Kako bi se povećala dostupnost istih stanovništvu Grada Omiša u sklopu prioriteta P3 uvedena je mjera 3.1.

Aktivnosti u sklopu mjere 3.1. su:

3.1.1. Modernizacija sustava vodoopskrbe

3.1.2. Izgradnja i modernizacija sustava javne odvodnje i odvodnje oborinskih voda

3.1.3. Provedba aktivnosti redovnog održavanja i redovne djelatnosti

Provedbom mjere 3.1. doprinosi se provedbi prioriteta P3 Održivo gospodarenje prirodnim resursima i poboljšanje kvalitete okoliša te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost) i Održivog razvoja UN-a (SDG6: Osigurati dostupnost i održivo upravljanje vodama te zdravstvene uvjete za sve).

3.2. Unaprjeđenje sustava gospodarenje otpadom

Kvalitetno gospodarenje otpadom visoko je na ljestvici prioriteta svakog Grada kako bi se zagađivanje okoliša bilo što manje. Grad Omiš je posljednjih godina uvelike poboljšao sustav gospodarenja otpadom, no još uvijek postoje infrastrukturni projekti koje je potrebno provesti u djelo kako bi gospodarenje otpadom bilo na još višoj razini. U narednom razdoblju Grad će dalje ulagati u infrastrukturu za odlaganje otpada i recikliranje (nabavka novih spremnika, prijevoznih sredstava, gradnja reciklažnog dvorišta) te će redovito sanirati divlja i ilegalna odlagališta otpada. Kako bi poboljšali stope recikliranja Grad će provoditi edukacije o važnosti recikliranja.

Aktivnosti u sklopu mjere 3.2. su:

3.2.1. Ulaganje u infrastrukturu za odlaganje otpada i recikliranje

3.2.2. Sanacija divljih i ilegalnih odlagališta otpada

3.2.3. Edukacije za stanovništvo o važnosti recikliranja

Provedbom mjere 3.2. doprinosi se provedbi prioriteta P3 Održivo gospodarenje prirodnim resursima i poboljšanje kvalitete okoliša te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost) i Održivog razvoja UN-a (SDG15: Štititi, obnavljati i promicati održivo korištenje zemaljskih ekosustava, održivo upravljati šumama, boriti se protiv dezertifikacije, zaustaviti i obrnuti proces degradacije zemljišta te zaustaviti gubitak biološke raznolikosti). Provedbom mjere 3.2. doprinosi se provedbi zelene tranzicije.

3.3. Očuvanje zelenog urbanog okoliša

U gradskom prostoru razvoj i održavanje zelenog urbanog okoliša predstavlja bitnu ulogu u zadržavanju kvalitete sastavnica okoliša zbog čega je, unutar prioriteta P3 odabrana mjera 3.3. U sklopu mjere 3.3. održavati će se i razvijati javne zelene površine uz primjenu zelenih rješenja, poticati će se energetska obnova zgrada i postaviti će se energetska učinkovita rasvjeta kako bi se resursi održivo koristili.

Aktivnosti u sklopu mjere 3.3. su:

3.3.1. Razvoj javnih zelenih površina te primjena zelene infrastrukture i NBS-a

3.3.2. Poticanje energetske obnove zgrada

3.3.3. Postavljanje energetske učinkovite javne rasvjete

Provedbom mjere 3.3. doprinosi se provedbi prioriteta P3 Održivo gospodarenje prirodnim resursima i poboljšanje kvalitete okoliša te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost) i Održivog razvoja UN-a. Provedbom mjere 3.3. doprinosi se provedbi zelene transformacije (SDG15: Štititi, obnavljati i promicati održivo korištenje zemaljskih ekosustava, održivo upravljati šumama, boriti se protiv dezertifikacije, zaustaviti i obrnuti proces degradacije zemljišta te zaustaviti gubitak biološke raznolikosti). Provedbom mjere 3.3. doprinosi se provedbi zelene tranzicije.

3.4. Povećanje otpornosti na klimatske promjene i rizike

Grad Omiš smješten je u prostoru izrazitih prirodnih i antropogenih rizika zbog čega je potrebno konstantno unaprjeđivati i usavršavati sustav zaštite i spašavanja

te provoditi sanaciju i prilagodbu prostora koji se nalazi pod rizikom. Osim aktivnosti vezanih uz prethodno navedene probleme, Grad će provoditi i mjere jačanja otpornosti na klimatske promjene te mjere prilagodbe na posljedice klimatskih promjena.

Aktivnosti u sklopu mjere 3.4. su:

3.4.1. Sanacija i prilagodba prostora pod prirodnim i/ili antropogenim rizikom te provođenje mjera za zaštitu i spašavanje

3.4.2. Redovita djelatnost i ulaganje u opremanje i razvoj kapaciteta dionika u sustavu civilne zaštite

3.4.3. Provođenje mjera jačanja otpornosti na klimatske promjene te za prilagodbu na posljedice klimatskih promjena

Provedbom mjere 3.4. doprinosi se provedbi prioriteta P3 Održivo gospodarenje prirodnim resursima i poboljšanje kvalitete okoliša te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost) i Održivog razvoja UN-a (SDG13: Poduzeti hitne mjere u borbi protiv klimatskih promjena i njihovih negativnih utjecaja (priznajući da je UNFCCC glavni međunarodni, međuvladin forum za pregovaranje o globalnom odgovoru na klimatske promjene)). Provedbom mjere 3.4. doprinosi se provedbi zelene i digitalne transformacije.

Mjere i aktivnosti unutar P4 Unaprjeđenje prometne infrastrukture

4.1. Unaprjeđenje prometne povezanosti

Iako Grad Omiš ima razgranatu prometnu mrežu, u vrijeme većih pritisaka na prostor, promet također bilježi velike pritiske zbog čega je potrebno redovito održavati prometnice na području Grada, unaprijediti promet u mirovanju što se odnosi na uređenje parkirališnih prostora na području Grada. Potrebno je održati i unaprijediti javni gradski promet kako bi pritisak na prometnice Grada bio manji. Kako na području Grada postoji gradska luka koja zahtijeva obnovu, u narednom razdoblju Grad će pružiti podršku rekonstrukciji i unaprjeđenju iste.

Aktivnosti u sklopu mjere 4.1. su:

4.1.1. Obnova i održavanje lokalnih i nerazvrstanih cesta

4.1.2. Ulaganje u izgradnju novog kolodvora

4.1.3. Podrška rekonstrukciji i infrastrukturnom proširenju gradske luke Omiš

4.1.4. Unaprjeđenje prometa u mirovanju

4.1.5. Podrška javnom gradskom prijevozu

Provedbom mjere 4.1. doprinosi se provedbi prioriteta P4 Unaprjeđenje prometne infrastrukture te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC10: Održiva mobilnost) i Održivog razvoja UN-a (SDG11: Učiniti gradove i ljudska naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima).

4.2. Siguran promet za sve

U vrijeme turističke sezone, ali i u ostatku godine, u Gradu postoji problem nedostatka infrastrukture za pješake i bicikliste zbog čega su ti sudionici prometa u lošijem položaju. Kako bi promet u Gradu Omišu bio prilagođen svim sudionicima prometa i kako bi isti bio siguran za sve određene su sljedeće aktivnosti koje će se provoditi u narednom razdoblju:

4.2.1. Izgradnja biciklističke infrastrukture u funkciji prometa

4.2.2. Izgradnja pješačke infrastrukture

4.2.3. Unaprjeđenje prometne signalizacije na cestama Grada Omiša

Provedbom mjere 4.2. doprinosi se provedbi prioriteta P4 Unaprjeđenje prometne infrastrukture te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC10: Održiva mobilnost) i Održivog razvoja UN-a (SDG11: Učiniti gradove i ljudska naselja uključivima, sigurnima, otpornima i održivima).

Mjere i aktivnosti unutar P5 Modernizacija lokalne uprave

5.1. Učinkovita javna uprava i administracija

Kako je kroz proteklo razdoblje epidemije utvrđeno da je digitalizacija javne uprave i administrativnih procesa važan element budućeg razvoja, za naredno razdoblje definirana je mjera 5.1. u sklopu koje će se modernizirati infrastruktura i oprema javnog sektora, razvit će se online platforma za komunikaciju s građanima te će se pružiti potpora radu gradskih tijela i komisija. Također će se implementirati zeleni, digitalni i kružni elementi u upravljanju razvojem.

Aktivnosti u sklopu mjere 5.1. su:

5.1.1. Modernizacija infrastrukture i opreme javnog sektora

5.1.2. Razvoj online platforme za komunikaciju s građanima

5.1.3. Implementacija zelenih, digitalnih i kružnih elemenata u upravljanje razvojem

5.1.4. Potpora radu gradskih tijela i komisija te podrška redovitoj djelatnosti izvršnih tijela

Provedbom mjere 5.1. doprinosi se provedbi prioriteta P5 Modernizacija lokalne uprave te je mjera usklađena s ciljevima Nacionalne razvojne strategije (SC11 Digitalna tranzicija društva i gospodarstva) i Održivog razvoja UN-a (SDG16: Promicati mirna i uključiva društva za održivi razvoj, osigurati pristup pravdi za sve i izgraditi učinkovite, odgovorne i uključive institucije na svim razinama). Provedbom mjere 5.1. doprinosi se provedbi zelene i digitalne transformacije.

3.3 Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata

Tablica u nastavku je indikativne naravi te može varirati tijekom vremena provedbe Provedbenog programa ovisno o vanjskim izvorima financiranja, iz kojeg razloga su projekti prikazani temeljem izračuna u poglavlju 4.

Redni broj	NAZIV MJERE/ APP	INDIKATIVNA PLANIRANA SREDSTVA				UKUPNO (2022.-2025.)	POTENCIJALAN IZVOR FINANCIRANJA U PRORAČUNU
		2022.	2023.	2024.	2025.		
1.	Povećanje kvalitete života	32.584.875,00 kn	35.092.503,88 kn	30.795.095,64 kn	30.795.095,64 kn	129.267.570,16 kn	Program 1010; 1011; 1016; 1014;1013;1001;1015; 1002; 1009; 1017
1.1.	Smanjenje negativnih demografskih trendova	2.500.000,00 kn	2.500.000,00 kn	2.500.000,00 kn	2.500.000,00 kn	10.000.000,00 kn	Program 1016
1.2.	Dostupne odgojno-obrazovne funkcije	18.302.300,00 kn	20.302.300,00 kn	16.302.300,00 kn	16.302.300,00 kn	71.209.200,00 kn	Program 1010; 1011; 1016
projekt	<i>Rekonstrukcija objekta za dječji vrtić Srijane</i>	<i>200.000,00 kn</i>	<i>400.000,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>600.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K310002</i>
1.3.	Modernizacija socijalne skrbi	1.243.200,00 kn	1.243.200,00 kn	1.243.200,00 kn	1.243.200,00 kn	4.972.800,00 kn	Program 1014; 1013; 1016; 1001
1.4.	Podrška modernizaciji zdravstvene skrbi	580.000,00 kn	580.000,00 kn	580.000,00 kn	580.000,00 kn	2.320.000,00 kn	Program 1015
1.5.	Razvoj atraktivnog urbanog prostora	9.959.375,00 kn	10.467.003,88 kn	10.169.595,64 kn	10.169.595,64 kn	40.765.570,16 kn	Program 1001; 1002; 1009; 1017
projekt	<i>Izgradnja pomoćnog igrališta u sklopu Gradskog stadiona Anđelko Marušić-Ferata i izgradnja atletske staze uz postojeći središnji teren</i>	<i>850.000,00 kn</i>	<i>500.000,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>1.350.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K101006</i>
projekt	<i>Sanacija i uređenje Sportskog centra Punta</i>	<i>50.000,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>50.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K317004</i>
projekt	<i>Rekonstrukcija tvrđave Peovica (Mirabela)</i>	<i>400.000,00 kn</i>	<i>200.000,00 kn</i>	<i>500.000,00 kn</i>	<i>2.950.000,00 kn</i>	<i>4.050.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K101003</i>
2.	Konkurentno i održivo gospodarstvo	3.215.000,00 kn	4.815.000,00 kn	10.565.000,00 kn	18.970.000,00 kn	37.565.000,00 kn	Program 1001; 1008: 1018
2.1.	Poticanje poduzetničkih pothvata	495.000,00 kn	945.000,00 kn	995.000,00 kn	9.400.000,00 kn	11.835.000,00 kn	Program 1018; 1001
projekt	<i>Izgradnja inkubatora za mlade poduzetnike na području Grada Omiša</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>200.000,00 kn</i>	<i>200.000,00 kn</i>	<i>500.000,00 kn</i>	<i>900.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K101008</i>
projekt	<i>Komunalno uređenje gospodarske zone Gata i gospodarske zone Kostanje</i>	<i>300.000,00 kn</i>	<i>250.000,00 kn</i>	<i>250.000,00 kn</i>	<i>7.900.000,00 kn</i>	<i>8.700.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K202006</i>
2.2.	Moderna poljoprivredna proizvodnja temeljena na inovacijama	200.000,00 kn	200.000,00 kn	200.000,00 kn	200.000,00 kn	800.000,00 kn	Program 1018
2.3.	Stvaranje prepoznatljive turističke destinacije temeljene na lokalnim proizvodima	2.520.000,00 kn	3.670.000,00 kn	9.370.000,00 kn	9.370.000,00 kn	24.930.000,00 kn	Program 1008
projekt	<i>Uređenje pješačke trim staze od Omiša do Radmanovih mlinica</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>250.000,00 kn</i>	<i>250.000,00 kn</i>	<i>4.700.000,00 kn</i>	<i>5.200.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K208005</i>
projekt	<i>Izgradnja dužobalne biciklističke staze i šetnice Brzet-Ravnice</i>	<i>600.000,00 kn</i>	<i>450.000,00 kn</i>	<i>900.000,00 kn</i>	<i>1.050.000,00 kn</i>	<i>3.000.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K208007</i>

Redni broj	NAZIV MJERE/ APP	INDIKATIVNA PLANIRANA SREDSTVA				UKUPNO (2022.-2025.)	POTENCIJALAN IZVOR FINANCIRANJA U PRORAČUNU
		2022.	2023.	2024.	2025.		
3.	Održivo gospodarenje prirodnim resursima i poboljšanje kvalitete okoliša	30.007.250,35 kn	36.743.740,00 kn	36.903.740,00 kn	36.903.740,00 kn	140.558.470,35 kn	Program 1002; 1005; 1006; 1003; 1012; 1020
3.1.	Razvoj i unaprjeđenje komunalne infrastrukture	13.503.750,35 kn	13.840.740,00 kn	12.990.740,00 kn	12.990.740,00 kn	53.325.970,35 kn	Program 1002; 1005; 1006
projekt	<i>Izgradnja objekata odvodnje otpadnih voda i poboljšanja komponente vodoopskrbe unutar aglomeracije Omiš</i>	<i>200.000,00 kn</i>	<i>200.000,00 kn</i>	<i>200.000,00 kn</i>	<i>5.600.000,00 kn</i>	<i>6.200.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K205007</i>
3.2.	Unaprjeđenje sustava gospodarenje otpadom	3.095.000,00 kn	7.795.000,00 kn	7.795.000,00 kn	7.795.000,00 kn	26.480.000,00 kn	Program 1003
projekt	<i>Izgradnja građevinskog reciklažnog dvorišta</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>500.000,00 kn</i>	<i>500.000,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>1.000.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K203007</i>
3.3.	Očuvanje zelenog urbanog okoliša	2.570.000,00 kn	7.570.000,00 kn	8.570.000,00 kn	8.570.000,00 kn	27.280.000,00 kn	Program 1006; 1003
projekt	<i>Modernizacija javne rasvjete</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>500.000,00 kn</i>	<i>600.000,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>1.100.000,00 kn</i>	<i>Aktivnost A206007</i>
3.4.	Povećanje otpornosti na klimatske promjene i rizike	10.838.500,00 kn	7.538.000,00 kn	7.548.000,00 kn	7.548.000,00 kn	33.472.500,00 kn	Program 1003; 1012; 1020
4.	Unaprjeđenje prometne infrastrukture	6.640.000,00 kn	8.290.000,00 kn	9.090.000,00 kn	9.090.000,00 kn	33.110.000,00 kn	Program 1001; 1002; 1007; 1008
4.1.	Unaprjeđenje prometne povezanosti	6.420.000,00 kn	8.070.000,00 kn	8.870.000,00 kn	8.870.000,00 kn	32.230.000,00 kn	Program 1001; 1002; 1007; 1008
projekt	<i>Spajanje Ulice fra Stjepana Vrlića s Državnom cestom D8</i>	<i>1.700.000,00 kn</i>	<i>300.000,00 kn</i>	<i>600.000,00 kn</i>	<i>2.300.000,00 kn</i>	<i>4.900.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K101010</i>
projekt	<i>Uređenje vezova za brodove na ušću rijeke Cetine</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>100.000,00 kn</i>	<i>100.000,00 kn</i>	<i>2.800.000,00 kn</i>	<i>3.000.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K208004</i>
projekt	<i>Uređenje javnog parkinga Omiš - istok</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>300.000,00 kn</i>	<i>3.000.000,00 kn</i>	<i>2.700.000,00 kn</i>	<i>6.000.000,00 kn</i>	<i>Program 1002</i>
4.2.	Siguran promet za sve	220.000,00 kn	220.000,00 kn	220.000,00 kn	220.000,00 kn	880.000,00 kn	Program 1008
5.	Modernizacija lokalne uprave	21.129.009,50 kn	15.239.009,50 kn	21.239.009,50 kn	21.239.009,50 kn	78.846.038,00 kn	Program 1001; 1002; 1004
5.1.	Učinkovita javna uprava i administracija	21.129.009,50 kn	15.239.009,50 kn	21.239.009,50 kn	21.239.009,50 kn	78.846.038,00 kn	Program 1001; 1002; 1004
projekt	<i>Izgradnja nove zgrade gradske uprave s javnim sadržajima</i>	<i>300.000,00 kn</i>	<i>1.500.000,00 kn</i>	<i>10.000.000,00 kn</i>	<i>0,00 kn</i>	<i>11.800.000,00 kn</i>	<i>Kapitalni projekt K101007</i>
UKUPNO PO MJERAMA		93.576.134,85 kn	100.180.253,38 kn	108.592.845,14 kn	116.997.845,14 kn	419.347.078,51 kn	

4. PROJEKTI

U nastavku su prikazani projekti koji direktno ulaze u Provedbeni program Grada Omiša. Za svaki projekt ponuđena je indikativna alokacija prema potencijalnim sredstvima financiranja te indikativan prikaz potrebnih sredstava iz proračuna. S obzirom na vanjske izvore financiranja te natječaje na koje se projekti mogu prijaviti, indikativan prikaz sredstava može varirati tijekom provedbe. U tablici u poglavlju 3.3. prikazana su samo indikativna sredstva koja su prikazana nakon izračuna potencijalnih izvora financiranja.

#	NAZIV PROJEKTA	UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA	IZVORI FINANCIRANJA				PLANIRANA SREDSTVA IZ PRORAČUNA				IZVOR FINANCIRANJA U PRORAČUNU
			EU sredstva	Nacionalni proračun	Županijski proračun	Lokalni proračun	2022.	2023.	2024.	2025.	
1.2.	Rekonstrukcija objekta za dječji vrtić Srijane	6.000.000,00 kn	5.400.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	600.000,00 kn	200.000,00 kn	400.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	Kapitalni projekt K310002
1.5.	Izgradnja pomoćnog igrališta u sklopu Gradskog stadiona Anđelko Marušić-Ferata i izgradnja atletske staze uz postojeći središnji teren	7.000.000,00 kn	2.700.000,00 kn	2.650.000,00 kn	300.000,00 kn	1.350.000,00 kn	850.000,00 kn	500.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	Kapitalni projekt K101006
1.5.	Sanacija i uređenje Sportskog centra Punta	1.300.000,00 kn	1.250.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	50.000,00 kn	50.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	Kapitalni projekt K317004
1.5.	Rekonstrukcija tvrđave Peovica (Mirabela)	27.000.000,00 kn	22.950.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	4.050.000,00 kn	400.000,00 kn	200.000,00 kn	500.000,00 kn	2.950.000,00 kn	Kapitalni projekt K101003
2.1.	Izgradnja inkubatora za mlade poduzetnike na području Grada Omiša	6.000.000,00 kn	5.100.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	900.000,00 kn	0,00 kn	200.000,00 kn	200.000,00 kn	500.000,00 kn	Kapitalni projekt K101008
2.1.	Komunalno uređenje gospodarske zone Gata i gospodarske zone Kostanje	29.000.000,00 kn	20.300.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	8.700.000,00 kn	300.000,00 kn	250.000,00 kn	250.000,00 kn	7.900.000,00 kn	Kapitalni projekt K202006
2.3.	Uređenje pješačke trim staze od Omiša do Radmanovih mlinica	26.000.000,00 kn	20.800.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	5.200.000,00 kn	0,00 kn	250.000,00 kn	250.000,00 kn	4.700.000,00 kn	Kapitalni projekt K208005
2.3.	Izgradnja dužobalne biciklističke staze i šetnice Brzet-Ravnice	15.000.000,00 kn	12.000.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	3.000.000,00 kn	600.000,00 kn	450.000,00 kn	900.000,00 kn	1.050.000,00 kn	Kapitalni projekt K208007
3.1.	Izgradnja objekata odvodnje otpadnih voda i poboljšanja komponente vodoopskrbe unutar aglomeracije Omiš	31.000.000,00 kn	21.700.000,00 kn	3.100.000,00 kn	0,00 kn	6.200.000,00 kn	200.000,00 kn	200.000,00 kn	200.000,00 kn	5.600.000,00 kn	Kapitalni projekt K205007
3.2.	Izgradnja građevinskog reciklažnog dvorišta	10.000.000,00 kn	9.000.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	1.000.000,00 kn	0,00 kn	500.000,00 kn	500.000,00 kn	0,00 kn	Kapitalni projekt K203007
3.3.	Modernizacija javne rasvjete	11.000.000,00 kn	9.900.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	1.100.000,00 kn	0,00 kn	500.000,00 kn	600.000,00 kn	0,00 kn	Aktivnost A206007
4.1.	Spajanje Ulice fra Stjepana Vrljića s Državnom cestom D8	10.000.000,00 kn	5.100.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	4.900.000,00 kn	1.700.000,00 kn	300.000,00 kn	600.000,00 kn	2.300.000,00 kn	Kapitalni projekt K101010
4.1.	Uređenje vezova za brodove na ušću rijeke Cetine	30.000.000,00 kn	21.000.000,00 kn	0,00 kn	6.000.000,00 kn	3.000.000,00 kn	0,00 kn	100.000,00 kn	100.000,00 kn	2.800.000,00 kn	Kapitalni projekt K208004
4.1.	Uređenje javnog parkinga Omiš - istok	20.000.000,00 kn	14.000.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	6.000.000,00 kn	0,00 kn	300.000,00 kn	3.000.000,00 kn	2.700.000,00 kn	Program 1002

#	NAZIV PROJEKTA	UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA	IZVORI FINANCIRANJA				PLANIRANA SREDSTVA IZ PRORAČUNA				IZVOR FINANCIRANJA U PRORAČUNU
			EU sredstva	Nacionalni proračun	Županijski proračun	Lokalni proračun	2022.	2023.	2024.	2025.	
5.1.	Izgradnja nove zgrade gradske uprave s javnim sadržajima	50.000.000,00 kn	38.200.000,00 kn	0,00 kn	0,00 kn	11.800.000,00 kn	300.000,00 kn	1.500.000,00 kn	10.000.000,00 kn	0,00 kn	Kapitalni projekt K101007

5. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

MJERA	POKAZATELJ REZULTATA	PLANIRANI ROK POSTIGNUĆA AKTIVNOSTI	ROK PROVEDBE MJERE	POČETNA VRIJEDNOST (2021)	CILJNA VRIJEDNOST (2022)	CILJNA VRIJEDNOST (2023)	CILJNA VRIJEDNOST (2024)	CILJNA VRIJEDNOST (2025)
1.1. Smanjenje negativnih demografskih trendova	Broj dodijeljenih potpora za novorođenčad u godini	2025.	4 godine	163	170	180	180	180
	Broj novih polaznika programa cjeloživotnog obrazovanja u godini	2025.	4 godine	0	10	10	10	10
1.2. Dostupne odgojno-obrazovne funkcije	Kumulativni broj novootvorenih vrtićkih grupa	2025.	4 godine	0	1	1	2	2
	Godišnji broj stipendista (učenici i studenti)	2025.	4 godine	84	90	90	90	90
	Kumulativni broj novoprilagođenih objekata prilagođenih za potrebe osoba s invaliditetom	2025.	4 godine	0	0	1	1	2
1.3. Modernizacija socijalne skrbi	Kumulativni broj educiranih socijalnih mentora	2025.	4 godine	0	5	5	10	10
	Broj sufinanciranih udruga iz područja socijalne skrbi po godini	2025.	4 godine	30	40	40	40	40
1.4. Podrška modernizaciji zdravstvene skrbi	Kumulativni broj postavljenih javnih defibrilatora	2025.	4 godine	0	0	1	3	3
	Broj održanih radionica i edukacija o zdravom životu u godini	2025.	4 godine	0	1	1	1	1
1.5. Razvoj atraktivnog urbanog prostora	Kumulativni broj digitaliziranih ustanova u kulturi	2025.	4 godine	0	1	2	4	5
	Kumulativni broj obnovljenih javnih dječjih igrališta	2025.	4 godine	0	0	1	2	3
	Broj novoizgrađenih/novopremljenih sportsko-rekreacijskih terena	2024	3 godine	0	0	1	2	-
2.1. Poticanje poduzetničkih pothvata	Broj dodijeljenih potpora poduzetnicima po godini	2025.	4 godine	0	10	10	10	10
	Pripremljena dokumentacija za osnivanje poduzetničkog inkubatora	2024.	11 mjeseci	-	-	0	1	-
2.2. Moderna poljoprivredna proizvodnja temeljena na inovacijama	Broj ekoloških poljoprivrednih gospodarstava	2025.	4 godine	3	3	5	7	9
	Broj dodijeljenih potpora za mlade poljoprivrednike po godini	2025.	4 godine	0	5	8	12	15
	Broj održanih edukacija o prednostima lokalno proizvedene hrane i proizvoda u godini	2025.	4 godine	0	1	1	1	1
2.3. Stvaranje prepoznatljive turističke destinacije temeljene na lokalnim proizvodima	Kumulativni broj novoregistriranih TSOG-ova	2025.	4 godine	0	1	2	3	5
	Udio turističkih dolazaka u zaobalje Grada Omiša	2025.	4 godine	5%	7%	8%	9%	10%
3.1. Razvoj i unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje	Novosagrađena kanalizacijska mreža u naseljima Grada	2025.	4 godine	0	0	0	0	1
	Prikupljeni odvojeni otpad godišnje (t)	2025.	4 godine	1.900	2.000	2.100	2.100	2.200

MJERA	POKAZATELJ REZULTATA	PLANIRANI ROK POSTIGNUĆA AKTIVNOSTI	ROK PROVEDBE MJERE	POČETNA VRIJEDNOST (2021)	CILJNA VRIJEDNOST (2022)	CILJNA VRIJEDNOST (2023)	CILJNA VRIJEDNOST (2024)	CILJNA VRIJEDNOST (2025)
3.2. Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom	Broj održanih edukacija o važnosti odvajanja otpada u godini	2025.	4 godine	0	1	1	1	1
3.3. Očuvanje zelenog urbanog okoliša	Broj novoobnovljenih objekata kojima je provedena energetska obnova u godini	2025.	4 godine	0	5	5	5	5
	Broj novopostavljenih energetski učinkovitih rasvjetnih stupova u godini	2025.	4 godine	0	50	50	50	50
3.4. Povećanje otpornosti na klimatske promjene i rizike	Kumulativni broj novosaniranih točaka opasnosti za stanovništvo	2025.	4 godine	0	1	2	3	4
	Kumulativni broj novoopremljenih vatrogasnih objekata	2025.	4 godine	0	0	1	2	3
4.1. Unaprjeđenje prometne povezanosti	Novouređene nerazvrstane ceste po godini (km)	2025.	4 godine	0	5	5	5	5
	Pripremljena dokumentacija za uređenje gradske luke	2024.	2 godine	-	-	0	1	-
4.2. Siguran promet za sve	Novoizgrađena biciklistička infrastruktura (km)	2025.	4 godine	0	2	4	6	8
	Novoizgrađena pješačka infrastruktura (km)	2025.	4 godine	0	2	4	6	8
5.1. Učinkovita javna uprava i administracija	Izgradnja nove zgrade gradske uprave s javnim sadržajima	2025.	4 godine	0	0	0	0	1
	Broj digitaliziranih usluga koje pruža Grad Omiš	2025.	4 godine	0	1	3	4	5

